

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ
ТАЛАС АГРАРДЫК ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ

“БЕКІТЕМИН”
Колледждин директору

Б. Б. АЙМУКУЛОВ
2023ж.

080110 «Экономика жана бухгалтердик эсеп» (тармактар боюнча)
адистиги боюнча

НЕГИЗГИ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫ

ТАЛАС-2023

Мазмуну

Кыскартылган сөздөр.....	3
1-бөлүм. Жалпы жоболор.....	4
2-бөлүм. Колдонуу жааты.....	4
3-бөлүм. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү.....	5
4- бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу шартындагы жалпы талаптар.....	6
5- бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасына карата талаптар.....	8
6- бөлүм. 080110 «Экономика жана бухгалтердик эсеп» (тармактар боюнча) адистигинин окуу планы.....	13
7- бөлүм. Практикалардын программасы.....	18
8- бөлүм. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын программасы.....	20
9- бөлүм. Баалоо каражаттарынын фонду.....	21
10- бөлүм. Кесиптик негизги билим берүү программасын ишке ашыруунун шарттарына карата талаптар.....	24
11-бөлүм. Окуу процессин окуу-методикалык камсыздоого талаптар.....	25
Тиркеме 1. Талас агрардык экономикалык колледжинин окутуучуларынын жана кызматкерлеринин сапаттык тизмеси.....	34
Тиркеме 2. Образовательная программа на компонентной основе.....	36
Тиркеме 3. Программа обучения на рабочем месте.....	

Кыскартылган сөздөр

ТАЭК – Талас агрардык экономикалык колледжи
МББС - Мамлекеттик билим берүү стандарты
КОББ - кесиптик орто билим берүү
НКББП - негизги кесиптик билим берүүнүн программасы
ОУК - окуу-усулдук кеңеш
КН - Окутуунун натыйжалары
ДЦ - дисциплиналардын циклы
ЖК - жалпы компетенциялар
КК - кесиптик компетенциялар
КМ - кесиптик милдеттери
ГЭИ- гуманитардык экономикалык илимдер

1-бөлүм. Жалпы жоболор

1.1. 080110-“Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасы Кыргыз Республикасынын кесиптик орто билим берүүсүнүн Мамлекеттик билим берүү стандарты, Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларына ылайык Талас агрардык экономикалык колледждинин окутуучулары тарабынан даярдалып, педагогикалык кеңеште каралып кабыл алынган.

1.2. НКББП-да төмөнкү түшүнүктөр пайдаланылат:

- **негизги кесиптик билим берүү программасы** - максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, тийиштүү адистик боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун мазмунун жана уюштурулушун регламенттөөчү окуу-методикалык документтердин жыйындысы;
- **сабактардын цикли** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу сабактарынын жыйындысы;
- **модуль** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу сабактарынын бөлүгү;
- **компетенциялар** - тийиштүү тармакта кесиптик иш менен алектенүү үчүн зарыл болгон жекече сапаттардын, билимдердин, ыктардын жана көндүмдөрдүн динамикалуу комбинациясы;
- **кредит (зачеттук бирдик)** - негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу ченеми;
- **окутуунун натыйжалары** - негизги билим берүү программасы / модулу аркылуу окутуунун жыйынтыгында алынган компетенциялар;
- **кесиптик стандарт** - ишмердүүлүгүнүн түрүнө көз каранды эмес, ар кандай уюмдун штатында ээлеген ордуна карата, укугуна ылайык, кызматкердин квалификациясынын деңгээлинин, сапатын сүрөттөгөн, анын мазмуну жана сапатына карата айкындалган кесиптик ишмердүүлүк түрүнүн талаптарынын алкагында аныкталган негизги ченемдик документ.

1.3. НКББП Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу уюштуруу-укуктук формаларына карабастан, кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруу бардык билим берүү мекемелери үчүн милдеттүү болуп саналат.

2- бөлүм. Колдонуу жааты

2.1. 080110-“Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистиги боюнча НКББП ишке ашырууда милдеттүү болгон ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысын билдирет жана Кыргыз Республикасынын аймагында лицензиясы жана аккредитациясы бар, уюштуруу-укуктук формасына карабастан кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдарынын уюштуруу-методикалык документтерди иштеп чыгуусу, кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоосу үчүн негиз болуп эсептелинет.

2.2. 080110-“Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистиги боюнча НКББП-нын колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- ушул адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга укуктуу билим берүүнүн уюмдарынын администрациясы жана педагогикалык курамы;
- ушул адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;
- кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;
- Кыргыз Республикасын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну

камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;

- кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
- кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын көзөмөлдөөнү камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аккредитациялоочу жана сапатын көзөмөлдөөчү билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдары;

3- бөлүм. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү

3.1.080110-“Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистиги боюнча НКББП өздөштүрүү формалары:

- күндүзгү;
- күндүзгү-сырттан (кечки);
- сырттан

3.2. Жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн адистиги боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 1 жыл 10 айдан. Ушул кесиптик билим берүү программасын негизги жалпы билим берүүнүн базасында ишке ашыруу учурунда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү бир жылга узартылат (2 жыл 10 ай).

3.3. Кесиптик орто билим берүү программасына интеграцияланган жалпы орто билим берүүнүн жалпы билим берүү программасын (10 жана 11-класстар) ишке ашырууда жалпы орто билими жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, ал эми сабактар боюнча баалар кесиптик орто билим берүү жөнүндө документке (дипломго) коюлат.

3.4. Абитуриентте окууга тапшырууда төмөнкү документтер болуусу тийиш:

- жалпы орто билими жөнүндө аттестат (түп нускасы);
- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк (түп нускасы);
- паспорт же туулгандыгы тууралуу күбөлүк;
- 3 x 4 өлчөмүндөгү 6 түстүү сүрөт;

3.5 Күндүзгү-ырттан (кечки) окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган жана аралыктан билим берүү технологиялары пайдаланылган учурда кесиптик орто билим берүүнүн НКББП өздөштүрүү мөөнөтү кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан күндүзгү окуу формасында, өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата 6 айга узартылат (2жыл 6 ай).

ТАЭК башка адистиктер боюнча орто жана жогорку кесиптик билим алуу учурунда өтүлгөн сабактар (модулдар) жана (же) өзүнчө өздөштүрүлгөн (өткөн) практикалардын жыйынтыктарын кайра тапшырууларды өткөрүү менен тааный алат.

Кесиптик орто билим берүүнүн НКББП өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү өзүнчө ченемдик укуктук акт менен бекитилет.

3.6. Күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларынын эмгек сыйымдуулугу 120дан кем эмес кредитти (зачеттук бирдикти) түзөт. Бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30дан кем эмес кредитке (зачеттук бирдикке) барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп уюштурулган учурда).

Бир кредит (зачеттук бирдик) студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын ичинде аудиториялык, өз алдынча иши жана аттестациянын бардык түрлөрү кирет).

Күндүзгү-сырттан (кечки) окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган жана аралыктан билим берүү технологиялары пайдаланылган учурда негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугу окуу жылы үчүн 45 тен кем эмес кредитти (зачеттук бирдик) түзөт.

3.7. Кесиптик билим берүү жана инсанды тарбиялоо жаатында 080110--“Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистиги боюнча НКББП-нын максаттары:

Кесиптик билим берүү жаатындагы максат:

1- максат: Гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык жана табият таануу билимдеринин негиздери тармагында анын социалдык мобилдүүлүгүнө жана эмгек рыногунда туруктуулугуна көмөк көрсөтүүчү адисти даярдоо;

Инсанды тарбиялоо жаатында негизги максаттар:

2-максат: Студенттердин социалдык-инсандык сапаттарын калыптандыруу, максатка умтулгандык, уюшкандык, эмгекчилдик, жоопкердик, жарандуулук, коммуникативдүүлүк, толеранттуулук, жалпы маданиятын жогорулатуу;

3-максат: Эмгек рыногундагы жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарындагы өзгөрүүлөрдү эске алуу менен атайын кесиптик Мамлекеттик билим берүү стандартына, кызыкдар тараптардын талаптарына ылайык жалпы жана кесиптик компетенттүүлүктү калыптандыруу

4-максат: Бухгалтердик эсеп чөйрөсүндө орто кесиптик билими бар, өз кесибин жакшы билген жана ишмердүүлүктүн чектеш чөйрөлөрүнө ийкемдүү багыт алган, үзгүлтүксүз кесиптик өсүүгө жөндөмдүү жана коомдо ийгиликтүү социалдашкан адистерге коомдун керектөөсүн канааттандыруу;

5-максат: Компанияда жана макродеңгээлде финансылык-экономикалык мамилелерди эффективдүү өнүктүрүү үчүн аналитикалык жана эсептик-финансылык иштерди жүргүзүүгө жөндөмдүү, экономика жана финансы чөйрөсүндө жаңы муундагы квалификациялуу кадрларды даярдоону камсыз кылуу.

3.8. 080110-“Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистигинин бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн тармактары төмөнкүлөр:

- ченемдик укуктук документтерди туура толтуруу;
- бухгалтердик эсепти жүргүзүү;
- талдоо жүргүзүү;
- аудит жүргүзүү;

3.9. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери болуп төмөнкүлөр саналат:

- чарбалык ишмердигиндеги активдер, милдеттенмелер, капитал;
- киреше жана чыгашалар;
- чарбалык операциялар;

3.10. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:

- бухгалтердик эсепти уюштуруу;
- бюджет жана бюджеттен тышкары фондтор менен эсептешүүлөрдү уюштуруу;
- бухгалтердик(финансылык) отчетторду түзүү жана колдонуу.

3.11. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери:

- бухгалтердик эсепти жүргүзүү жана чарбалык операцияларды документтештерүү;
- бюджет жана бюджеттен тышкары фондтор менен эсептешүүлөрдү жүргүзүү;
- оперативдик, бухгалтердик, салыктык, статистикалык отчетторду тузуу жана тапшыруу;
- ишкананын бюджеттерин тузуу жана сметанын аткарылышын талдоо.

3.12. 080110-“ Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистигинин НКББП өздөштүргөн бүтүрүүчү жөндөмдүү болот:

- жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын өздөштүрүүгө;
- тездетилген программалар боюнча тиешелүү профилдеги жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын өздөштүрүүгө

4.бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу шартындагы жалпы талаптар

4.1. Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары адистик боюнча НКББП өз алдынча иштеп чыгышат. НКББП адистик боюнча тиешелүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын, улуттук

квалификациялык базанын, тармактык/сектордук квалификациялык алкактардын жана кесиптик стандарттардын (эгерде бар болсо) негизинде түзүлөт.

Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары НКББП илимдин, маданияттын, экономиканын, технологиянын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүшүн эске алуу менен 5 жылда бир жолудан кем эмес жаңыртууга милдеттүү. билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу боюнча сунуштарды камтыйт:

- бүтүрүүчүлөрдүн даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияларды иштеп чыгуудан;
- билим берүү программаларын мезгил-мезгили менен резенциялоо, мониторинг жүргүзүү;
- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана билгичтиктеринин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынын деңгээлин баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгуу;
- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылуу;
- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылуудан, аларды колдонуунун натыйжалуулугун контролдоодон, анын ичинде окуп жаткандарга сурамжылоо жүргүзүү жолу менен;
- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдары менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн-өзү изилдөөнү үзгүлтүксүз жүргүзүү;
- коомчулукка өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, инновациялары жөнүндө маалымдоодон.

4.2. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо аларды учурдагы, орто аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтыйт.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу ТАЭК-нин педагогикалык кеңеш бекиткен баалоонун модулдук-рейтингдик системасынын негизинде окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

Студенттерди орто аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында жүргүзүлөт жана бардык сабактар боюнча семестрде учурдагы аттестациялоонун жыйынтыктары боюнча жыйынтык баалар (сынактык баалар) коюлат.

ТАЭК-де семестр ичиндеги, семестрдик аттестация “Ebilim” автоматташтырылган системасы аркылуу жүргүзүлөт.

НКББП ылайык келген этаптуу же түпкү талаптарга студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин шайкеш келишине карата студенттерди учурдагы, орто аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн билимин, билгичтигин жана ээ болгон компетенцияларынын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү типтүү тапшырмаларды, текшерүү иштерин, модулдук тесттерди камтыган баалоо каражаттарынын базалары түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базалары кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоо Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзүлөт.

4.3. НКББП иштеп чыгууда кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрдүн социалдык-инсандык компетенцияларын (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү компетенцияларын, өзүн-өзү уюштурууну жана системалык-иш мүнөзүндөгү өз алдынча башкарууну) түзүү мүмкүнчүлүктөрү аныкталышы керек. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- өзүнүн социалдык-маданий чөйрөсүн түзүүгө;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;
- студенттик өз алдынча башкарууну, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук жана

чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусун кошкондо, окуу процессинин социалдык-тарбиялык компонентин өнүктүрүүгө түрткү берүүгө.

4.4. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы студенттин тандоосу боюнча сабактардын ар бир циклинин вариативдүү бөлүгүнүн үчтөн биринен кем эмес көлөмдө сабактарды камтуусу керек.

Студенттин тандоосу боюнча сабактарды түзүүнүн тартибин кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши белгилейт.

4.5. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;
- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга;
- студенттер тандап алган сабактар алар үчүн милдеттүү болуп калаарын, ал эми алардын жалпы эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө.

4.6. Студенттер тандоосу боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде негизги кесиптик билим программасында каралган конкреттүү сабактарды тандап алууга укуктуу.

Студенттер кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму негизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттөрдө аткарууга милдеттүү.

Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

4.7. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү аудиториялык жана класстан тышкаркы (өз алдынча) окуу иштеринин бардык түрлөрүн кошкондо, жумасына 45 саат өлчөмүндө белгиленет.

Күндүзгү окуу формасы үчүн жумасына аудиториялык сабактардын көлөмү адистиктин өзгөчөлүгүн эске алуу менен, ар бир окуу дисциплинасын окууга бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35% кеминде Мамлекеттик билим берүү стандарты тарабынан аныкталат.

Окуу сабактары боюнча өз алдынча иштөөгө бөлүнгөн сааттарга ошол окуу дисциплинасы (модуль) боюнча сынакка даярдануу үчүн каралган убакыт кирет.

Сырттан окуу формасында окутуучу менен сабак окуу мүмкүндүгү студентке жылына 150 сааттан кем эмес көлөмдө камсыз кылынуусу керек.

Окуу жылындагы эс алуу убагынын жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кыш мезгилинде 2 жумадан кем эмести түзүүсү керек.

5- бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасына карата талаптар

5.1. 080110-“Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистиги боюнча бүтүрүүчү НКББП максаттарына жана кесиптик иштин милдеттерине ылайык төмөнкү компетенцияларга ээ болушу керек:

а) жалпы

1. ЖК - өз ишин уюштурууну, кесиптик милдеттерди аткаруу методун жана ыкмаларын тандоону, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билүү;
2. ЖК - стандарттык жана стандарттык эмес абалдарда чечим кабыл алуу, маселелерди чечүү, жоопкерчиликти жана демилге көтөрүү;
3. ЖК - кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткаруу, инсандык жана кесиптик өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана пайдалануу;

4. ЖК - кесиптик ишинде маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу;
5. ЖК - командада иштөөнү, кесиптештер, жетекчилер жана кардарлар менен натыйжалуу баарлашууну билүү;
6. ЖК - команданын мүчөлөрүнүн (кол алдындагы) иши жана аларды иш ордунда окутуу, тапшырмаларды аткаруунун жыйынтыгы үчүн жоопкерчилик алуу;
7. ЖК - жеке инсандык жана кесиптик өнүгүүсүн башкаруу, кесиптик иште эмгек шарттарынын жана технологиялардын өзгөрүүсүнө адаптациялануу;
8. ЖК - чакан жаамат менен уюштуруу-башкаруу иштерине даяр болуу;
9. ЖК - жарандык демократиялык коомдун баалуулуктарынын негизинде диалогго даярдык көрүү, коомдо кабыл алынган адеп-ахлак жана укуктук ченемдердин негизинде социалдык өз ара карым-катнашта болуу, башка маданиятка толеранттуулук, адамдарга сый көрсөтүүөнөктөштүк мамилелерди колдой билүү;
10. ЖК- экономикалык билимдердин негиздерин ишмердүүлүктүн түрдү.

б) кесиптик иштин негизги түрлөрүнө ылайык келген кесиптик компетенциялар:

1. Бухгалтердик эсепти уюштуру

- КК1.1. бухгалтердик эсепти (анын ичинде маалыматтык технологияларды колдонуу менен) жүргүзө алат, активдерди, милдеттенмелерди жана капиталды баалоого, бухгалтердик жазууларды түзүүгө жөндөмдүү;
- КК1.2. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана башка ченемдик укуктук актыларга ылайык баштапкы документтерди жана бухгалтердик эсеп регистрлерин түзүүгө жана иштеп чыгууга жөндөмдүү;
- КК1.3. Кыргыз Республикасынын бухгалтердик эсеп чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук актыларын билүү жана колдонуу;
- КК1.4. өндүрүштүк чыгымдардын эсебин жүргүзүүгө жана продукциянын өздүк наркын эсептөөгө, өндүрүлгөн жана сатылган продукциянын өздүк наркын аныктоого, чыгымдарды пайдалануунун натыйжалуулугун баалоого жөндөмдүү;
- КК1.5. Ишкананын негизги жана ийкемдүү бюджеттерин түзүү, C-V-P анализин жүргүзүү.

2. Бюджет жана бюджеттен тышкаркы фонддор менен эсептешүүлөрдү

- КК2.6. салыктык эсепти жүргүзүүгө, уюмдун салыктык милдеттенмелеринин суммасын эсептөө үчүн салык базасын аныктоого жөндөмдүү;
- КК2.7. милдеттенмелерди чегерүү жана бюджетке жана бюджеттен тышкаркы фонддорго салыктарды жана камсыздандыруу төгүмдөрүн которуу боюнча бухгалтердик жазууларды түзө алат;
- КК2.8. бюджеттик жана бюджеттен тышкаркы фонддор менен эсептешүүлөр үчүн төлөм документтерин түзүүгө жана көзөмөлдөөгө жөндөмдүү;

3.Бухгалтердик (финансылык) отчетторду түзүү жана колдонуу

- КК3.9. ишкананын мүлкүн жана финансылык абалын бухгалтердик эсептерде чогуу алгандагы сумманы чагылдырууга, отчеттук мезгилдеги чарбалык иштин натыйжаларын аныктоого жөндөмдүү.

5.2. Күтүлүүчү натыйжалары:

- КН-1. Ар кандай маалымат булактарын пайдалануу менен өзүнүн кесиптик ишмердигин максаттарына жана милдеттерине ылайык өз алдынча уюштурат;
- КН-2. Патриоттук, сабырдуулук, гуманизм жана адеп-ахлактык принциптерди кармануу менен ар кандай кырдаалдарда чечим кабыл алууга жана алар үчүн жоопкерчиликтүү болууга жөндөмдүү;
- КН-3. Жалпы билимдердин негизинде, сергек жашоо образын карманып, айлана-чөйрөнү

- сыйлоо менен заманбап дүйнөгө багыт алат;
- КН-4. Чарбалык операцияларды документтештирет жана ишкананын мүлкүнүн бухгалтердик эсебин жүргүзөт;
- КН-5. Менчиктин пайда болуу булактарынын бухгалтердик эсебин жүргүзө алат, ишкананын мүлкүн жана милдеттенмелерин инвентаризациялоо боюнча иштерди аткарат;
- КН-6. Мамлекеттик бюджет жана бюджеттен тышкаркы фонддор менен эсептешүүлөрдү жүргүзөт;
- КН-7. Финансылык отчеттуулукту түзөт жана колдонот;
- КН-8. Ишкананын финансылык-чарбалык ишинин көрсөткүчтөрүн көзөмөлдөйт, талдайт жана пландаштырат.

5.3. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасы төмөнкү окуу циклдери үйрөнүүнү карайт:

- 1-блок Сабактар (модульдар)
 - 1). жалпы гуманитардык цикл;
 - 2). математикалык жана табигый илимдер циклы;
 - 3). кесиптик цикл;
 - 4). дене тарбия;
- 2-блок Практика
- 3-блок Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация

Кесиптик орто билим берүү мекемеси мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана улуттук квалификациялык базага ылайык окутуунун натыйжаларына жетишүү үчүн жоопкерчилик тартат.

Негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна тиешелүү болгон дисциплиналардын (модульдардын) комплекси жана алардын эмгек сыйымдуулугу орто кесиптик билим берүү мекемеси аны өнүктүрүүнүн натыйжаларына карата талаптарды эске алуу менен блок үчүн белгиленген көлөмдө улуттук квалификациялык базада каралган окутуунун натыйжаларынын комплексинин формасы өз алдынча аныктайт.

Негизги кесиптик билим берүү программасы тизмеси жана эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталуучу жалпы гуманитардык циклдин милдеттүү дисциплиналарынын аткарылышын камсыз кылууга тийиш. Бул сабактардын мазмуну жана ишке ашыруу тартиби тиешелүү адистик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартында белгиленет.

5.4. Сабактардын ар бир циклинин негизги (милдеттүү) жана тандоо бөлүктөрү бар. Тандоо бөлүгү студенттердин билимин, көндүмдөрүн жана көндүмдөрүн кеңейтүүгө же тереңдетүүгө, базалык бөлүктүн дисциплиналарынын мазмуну менен аныкталган мүмкүнчүлүктөрдү камсыз кылууга тийиш. Тандоо бөлүгү ишке ашырылып жаткан кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша орто кесиптик билим берүү мекемеси тарабынан белгиленет.

Милдеттүү бөлүктүн көлөмү мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эсепке албаганда, негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50 пайызынан ашпоого тийиш.

Орто кесиптик билим берүү мекемеси ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (алардын каалоосу боюнча) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, индивидуалдык мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен негизги билим берүү программасы боюнча окуу мүмкүнчүлүгүн берүүгө жана зарыл болгон учурда өнүгүүсүнүн бузулууларын коррекциялоону жана социалдык бул адамдардын адаптацияланышы.

5.5. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууну окутулуп жаткан дисциплинанын профилине ылайык келген базалык билими бар, илимий жана (же) илимий-методикалык ишмердүүлүк менен системалуу түрдө алектенген профессордук-окутуучулук курам камсыз кылууга тийиш.

Кесиптик циклдин педагогдору тиешелүү адистик же окуу багыты боюнча жогорку кесиптик билимге ээ болууга тийиш.

Профессионалдык циклдин мугалимдеринин сапаттык курамын баалоодо 10 жылдан ашык стажы бар өндүрүштүк кызматкерлер эске алынат.

5.6. Адистиктин НКББПП ишке ашыруу ар бир студенттин негизги кесиптик билим берүү программасынын дисциплиналарынын толук тизмеси боюнча түзүлгөн маалымат базаларына жана китепканалык фонддорго жетүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга тийиш. Кесиптик орто билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу программасы лабораториялык семинарларды жана практикалык көнүгүүлөрдү камтууга тийиш.

Студенттерди негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияттары жана/же электрондук адабияттар менен камсыз кылуу стандартка ылайык келиши керек – бир студентке 0,5 нуска. Билим берүү маалымат булактары заманбап талаптарга жооп бериши керек. Окуу процессинде мыйзам актылары, ченемдик документтер, кесиптик багыттагы мезгилдүү басылмалардын материалдары колдонулушу керек.

5.7. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму орто билим берүүнү ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган студенттерди лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, практикалык даярдоонун бардык түрлөрүн камсыз кылуучу материалдык-техникалык базага ээ болууга тийиш. Колдонуудагы санитардык жана өрт коопсуздугунун эрежелерине жана ченемдерине ылайык келген кесиптик билим берүү программалары. Эки сменалык сабактарды эсепке алуу менен бир окуучуга пайдалуу аянт 7 чарчы метрден кем эмес болушу керек. м.

Кабинеттердин, лабораториялардын тизмелери:

Кабинеттер:

- социалдык-экономикалык дисциплинасы, жалпы кесиптик дисциплинасы, кыргыз тили, орус тили, математика жана информатика, чет тили.

Лабораториялар:

- информатика жана маалыматтык-коммуникациялык (компьютерлер техникасы (1:12)

Жалпы аймактар:

- спорттук зал;
- кең профилдеги ачык стадион;
- китепкана (электрондук китепкана, интернетке кирүүчү окуу залы 1:1);
- аудитория;
- медпункт.

5.8. Бүтүрүү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө талаптар Кыргыз Республикасынын Министрлер кабинети тарабынан аныкталуучу орто кесиптик билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоону өткөрүүнүн тартибин эске алуу менен орто кесиптик билим берүү мекемеси тарабынан аныкталат.

**Орто кесиптик билим берүүсүнүн
негизги кесиптик билим берүү программасынын түзүмү**

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын түзүмү		Негизги билим берүү программасынын көлөмү жана анын кредиттердеги окуу циклдери
		1 жыл 10 ай
1-блок	I. Жалпы гуманитардык цикл II. Математикалык жана табият таануу цикли III. Кесиптик цикл	99
	Дене тарбия (көрсөтүлгөн семестрлерде жумасына 2 саат)	3-5 семестр
2-блок	Практика	15
3-блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация	6
НКББП жалпы көлөмү		120

БУ	Сабактар, окуу процессинин элементтери	кредит (зачеттук бирдик) 1 кредит = 36 саат	Окуу сааттарынын сабактын түрлөрүнө жараша бөлүштүрүлүүсү							Отчеттуулуктун формасы				Сааттардын курстар жана семестрлер боюнча бөлүштүрүлүшү					
			күндүзгү окутуу боюнча сааттардын БАРДЫГЫ	аудиториялык	анын ичинен				экзамен	жыйынтык бөл	курстук иш / долбоор	студ. өз алдынча иш. же текшерүү иштери	1-курс		2-курс		3-курс		
					лекция	лаборатордук практикалык	курстук иш / долбоор	студ. өз алдынча иштөөсү					1-сем.	2-сем.	3-сем.	4-сем.	5-сем.	6-сем.	
													20 жума	20 жума	16 жума	16 жума	15 жума	13 жума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
I	ЖАЛПЫ ОРТО БИЛИМ БЕРҮҮНҮН САБАКТАРЫ (1440)																		
БАЗАЛЫК БӨЛҮК (1080 саат)																			
ЖББ.01	Кыргыз тили			80		80			1,2			2	60	20					
ЖББ.02	Кыргыз адабияты			80	80				1,2			2	40	40					
ЖББ.03	Орус тили			40		40			1,2			2	20	20					
ЖББ.04	Дүйнөлүк адабият			40	40				1,2			2	20	20					
ЖББ.05	Англис тили			80		80			1,2			2	40	40					
ЖББ.06	Кыргызстандын тарыхы			40	40				1,2			2	20	20					
ЖББ.07	Дүйнөлүк тарых			40	40				1,2			1	20	20					
ЖББ.08	Адам жана коом			40	40				2			1		40					
ЖББ.09	Математика			200	200				1,2			2	100	100					
ЖББ.10	Физика			120	82	38			1,2			2	60	60					
ЖББ.11	Астрономия			20	20				2			1		20					
ЖББ.12	Биология			40	34	6			1			1	40						
ЖББ.13	Химия			60	26	34			1,2			2	30	30					
ЖББ.14	География			40	40				1			1	40						
ЖББ.15	Баштапкы аскердик даярдык			80		80			1,2			2	40	40					
ЖББ.16	Дене тарбиясы			80		80			1,2			2	40	40					
	бардыгы			1080	642	438							570	510					
ВАРИАТИВДҮҮ БӨЛҮК (360 саат)																			
1	Кыргыз тили			26		26								26					
2	Кыргыз адабияты			20	20								10	10					
3	Орус тили			56		56							30	26					
4	Дүйнөлүк адабият			30	30								20	10					
5	Англис тили			36		36							14	22					
6	Кыргызстандын тарыхы			32	32								16	16					
7	Дүйнөлүк тарых			20	20								10	10					
8	Математика			28	28								10	18					
9	Физика			26	26								10	16					
10	Биология			30	30								30						
11	Химия			32	32									32					
12	Айтматов таануу			24	24									24					
	бардыгы			360	242	118							150	210					
	сабактар боюнча бардыгы			1440	884	556	0	0	0	0	0	0	720	720	0	0	0	0	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
II	ЖАЛПЫ ГУМАНИТАРДЫК ЦИКЛ (18 кредит × 30 = 540 саат)																	
	БАЗАЛЫК БӨЛҮК (15 кредит × 30 = 450 саат)																	
ЖГЦ.01	Кыргыз тили жана адабияты	3	90	54	30	24		36	3			1			54			
ЖГЦ.02	Орус тили	2	60	36	20	16		24	3			1			36			
ЖГЦ.03	Англис тили	2	60	36				24	3			1			36			
ЖГЦ.04	Кыргызстандын тарыхы	4	120	70	50	22		48	3			1			70			
ЖГЦ.05	Манас таануу	2	60	36	20	16		24	4			1				36		
ЖГЦ.06	Кыргызстандын географиясы	2	60	36	20	16		24	3						36			
	бардыгы	15	450	268	140	130		180									0	
	ВАРИАТИВДҮҮ БӨЛҮК (3 кредит × 30 = 90 саат)																	
ЖГЦ.06	Философия	3	90	54	30	24		36	4			1				54		
	бардыгы	3	90	54	30	24		36										
	цикл боюнча бардыгы	18	540	322	170	154	0	216							232	90	0	
III	МАТЕМАТИКАЛЫК ЖАНА ТАБИГЫЙ ИЛИМИЙ ЦИКЛ (6 кредит × 30 = 180 саат)																	
	БАЗАЛЫК БӨЛҮК (4 кредит × 30 = 120 саат)																	
МТИ.01	Кесиптик математика	2	60	36	16	20		24	3			1			36			
МТИ.02	Информатика	2	60	36	16	20		24	4			1				36		
	бардыгы	4	120	72	32	40	0	48					0	0	36	36		
	ВАРИАТИВДҮҮ БӨЛҮК (2 кредит × 30 = 60 саат)																	
МТИ.03	Экологиянын негиздери	2	60	36	20	16		24	3			1			36			
	бардыгы	2	60	36	20	16	0	24					0	0	36	0	0	0
	цикл боюнча бардыгы	6	180	108	52	56	0	72	0			0	0	0	72	36	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
IV	КЕСИПТИК ЦИКЛ (75 кредит × 30 = 2250 саат)																	
	БАЗАЛЫК БӨЛҮК (60 кредит × 30 = 1800 саат)																	
КС.01.	Экономикалык теория	6	180	106	56	50		48	3			1			106			
КС.02.	Ишканалардын экономикасы	4	120	70	28	22	20	50	3			2			70			
КС.03.	Статистика	3	90	56	34	22		36	4			1				56		
КС.04.	Каржы, акча жүгүртүү жана кредит	4	120	74	40	34		46	4			1				74		
КС.05.	Бухгалтердик эсептин негиздери	4	120	74	40	34		46	4			1				74		
КС.06.	Башкарууну иш кагаздары менен камсыздоо	2	60	38	20	18		72	4			2				38		
КС.07.	Кесиптик ишмердүүлүктөгү маалыматтык технологиялар	4	120	72	40	32		48	6			1						72
КС.08.	Активдердин бухгалтердик эсебинин практикалык негиздери	6	180	108	58	50		72	5			1					108	
КС.09.	Милдеттенмелердин жана капиталдын бухгалтердик эсебинин практикалык негиздери	5	180	108	48	40	20	72	5,6			1					24	84
КС.10.	Бюджет менен жана бюджеттен тышкары уюмдар менен эсептешүү	4	120	72	36	36		48	5			1					72	
КС.11.	Экономиканын тармактарындагы бухгалтердик эсептин өзгөчөлүктөрү	3	90	54	30	24		48	6			1						54
КС.12.	Каржы отчеттуулугунун эл аралык стандарттары	4	120	70	38	32		50	5			1					70	
КС.13.	Башкаруу эсеби	4	120	72	42	30		48	6			1						72
КС.14.	Чарбалык ишмердүүлүктү талдоо	4	120	70	38	32		50	5			1					70	
КС.15.	Каржы отчеттуулугун талдоо	3	90	54	30	24		36	6			1						54
	бардыгы	60	1830	1098	578	480	40	770							176	242	344	336
	ВАРИАТИВДҮҮ БӨЛҮК (15 кредит × 30 = 450 саат)																	
КС.18.	1С бухгалтерия	3	90	54	30	24		36	6			1						54
КС.19.	Кесиптик ишмердүүлүктөгү укук таануу	4	120	70	38	32		48	5			1					70	
КС.20.	Эмгекти коргоо жана турмуш тиричилигинин коопсуздугу	3	90	56	34	22		36	4			1				56		
КС.21.	Банк иштеринин негиздери	2	60	36	20	16		24	4			1					36	
КС.22.	Ишкерчиликтин негиздери	3	90	56	34	20		36	5			1				56		
	бардыгы	15	450	272	156	114		180								112	106	54
	цикл боюнча бардыгы	75	2280	1370	734	594	40	950							0	354	450	390
	ж ы й ы н т ы к	99	3000	1800	956	804	40	1238					720	720	480	480	450	390
													36	36	30	30	30	30
ДТ.01.	Дене тарбиясы	жумасына эки сааттан													x	x	x	0
№	Практикалардын аталышы	кредиттин саны	сөм															
П.1.	Окуу өндүрүштүк практикасы	5	4															
П.2.	Квалификациялык практика	10	6															
		15																
				1800														
№	Мамлекеттик аттестация	кредиттин саны	сөм															
МА.1.	Дисциплиналар аралык жыйынтыктоочу	2	3															
МА.2.	Адитик боюнча комплекстүү сынак	4	6															
		6																
				Кредиттердин жалпы саны														
				120														

Негизги кабинеттердин тизмеси:

социалдык-экономикалык сабактар

англис тили

эмгекти коргоо жана турмуш тиричилигин коопсуздугу

математика жана информатика

экономикалык теория жана ишканалардын экономикасы

менеджмент жана маркетинг

статистика жана каржылык, чарбалык ишмердүүлүктүн талдоо

бухгалтердик эсеп, салык жана салык салуу

каржы, акча жүгүртүү жана кредит

банк иштеринин негиздери

методикалык

Лабораториялар:

информатика жана ЭЭМ

окуу бухгалтериясы

окутуунун техникалык каражаттары

Спорт комплекси:

спорт залы

7-бөлүм. Практикалардын программасынын аннотациясы

7.1. Программанын колдонуу чөйрөсү

Практиканын жумушчу программасы ОКББнын жобосуна ылайык 080110“Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистиги боюнча билим берүү программасынын бөлүгү болуп эсептелинет. 080110- “Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистигинин НКББПсында программанын 2 түрү каралган:

- Окуу- өндүрүштүк практикасы-5 кредит
- Квалификациялык практика -10 кредит

Практиканын бардык түрлөрү адистерди даярдоого тиешелүү болгон талаптардын негизинде студенттердин кесиптик даярдыгына багытталып алынган билимдердин үзгүлтүксүздүгүн жана улам өрчүүсүн камсыздоого багытталат.

7.2. Практиканын максаттары жана милдеттери:

- Студенттер тарабынан теориялык окутуу процессинде алынган билгичтиктерин, көндүмдөрүн, жөндөмдөрүн тереңдетүү жана бышыктоо;
- Кесиптик практикалык көндүмдөргө өндүрүштүк жөндөмдөргө жана эмгектин алдынкы усулдарга ээ болуу;
- Мотивациялык алкактагы кесиптик нормага ээ болуу: тандалып алынган кесиптик - мотивдик жана рухий баалуулуктарды калыптандыруу;
- Кесиптик милдеттерди (проблемаларды) аткаруу багытындагы технологияларды өздөштүрүү, ыкмалар менен таанышуу жана аларды үйрөнүү;
- Ишканалар, мекемелердеги практикалык базалардан маркетингдик ишмердүүлүк менен жанычыл иш алып барууга көнүгүү;
- Кесиптик ишмердүүлүктүн түрдүү жактарын окуп үйрөнүү: өндүрүштүк, социалдык, укуктук, психологиялык, медициналык, техникалык, технологиялык, экономикалык ж.б.
-

7.3. Практиканы өткөрүүнүн жайы жана убактысы

№	Курс	Практиканын аталышы	Кредит-саат	Семестри	Мөөнөтү/ (жума)
1.	2	Окуу-өндүрүштүк практикасы	2 \ 150	4	5
2.	3	Квалификациялык практика	10\ 300	6	10

Практиканын бардык түрлөрү студенттердин кесиптик компетенцияларды өздөштүрүү учурунда билим берүү мекемеси тарабынан өткөрүлөт да, же чогултулган түрдө бир нече этап формасында, же чачыранды түрдө, теориялык сабактар менен айкалыштырылып жүргүзүлүшү мүмкүн. Практиканын ар бир түрүнүн максат, милдеттери, программасы жана отчеттуулук формасы билим берүү мекемеси тарабынан аныкталат. Практика райондогу/шаардагы мамлекеттик мекемесинин башкармалыктары менен алдын ала түзүлгөн келишим боюнча ишке ашат. Практиканын жыйынтыгы боюнча аттестация тиешелүү мекемелердин документтери менен тастыкталган натыйжалардын негизинде жүргүзүлөт.

7.3. Практиканы уюштуруу

- Практикаларды уюштуруудагы талаптар кесиптик жогорку жана атайын орто билим берүүнүн мамлекеттик стандарттарынын негизинде түзүлөт жана ар бир конкреттүү багыт жана адистик боюнча колледждеги студенттердин практикасы жөнүндөгү жумушчу программалар, силлабустар менен такталат.
- Практикаларды уюштуруу бекитилген окуу процессинин графиги боюнча, директордун

буйругунун инегизинде бөлүм башчысы, циклдык комиссиялардын башчылары, практика жетекчилери тарабынан келишими бар өндүрүштүк мекемелерде жүргүзүлөт.

- Окуу практикасы алгачкы кесиптик көндүмдөр менен ыкмаларга калыптандыруу максатында, адистиктин өзгөчөлүгүнө ылайык колледждин материалдык - техникалык базасындагы түрдүү шарттарда (өндүрүштүк мекемелерде, колледждин лабораторияларында,) уюштурулат. Окуу практикасынын жетекчилигине бүтүрүүчү кесиптик сабактар боюнча саат жүктөмдөрү бар окуутучулар дайындалат.
 - Өндүрүштүк жана квалификациялык практикалар ишкана-мекемелерде, багытка байланышкан лабораторияларда жана башка базаларда өткөрүлөт.
 - Практиканын башталышына чейин колледждин практика боюнча жооптуу кызматкери жана практика жетекчилери студенттер үчүн багыт берүүчү чогулуш өткөрүшөт.
 - Практикага студенттерди жөнөтүү боюнча жумушчу иш кагаздары (билдирүү, буйрук, багыттама) практика башталышына он күн калганга чейин даярдалып, директорго кол коюуга берилет.
 - Практикаларды өткөрүүнүн мөөнөттөрү адистиктердин окуу пландарынын жана окуу процессинин графиктеринин негизинде белгиленет.
 - Алыскы район шаарлардагы жана чет элдеги мекеме ишканаларда жүргүзүлгөн практикаларды онлайн аркылуу өткөрүүгө болот (циклдык комиссиянын макулдашуусу менен).
 - Практика өтөө мезгилинде студенттер ваканттык кызмат орундарга дайындалышы мүмкүн. Штаттык орунга кабыл алынган студенттердин эмгек акысы КР нын эмгек кодексинин жана студент менен ишкананын ортосунда түзүлгөн келишимдин негизинде төлөнөт.
 - Практика жетекчилеринин окуу жүктөмдөрү бекитилген окуу жүктөмүнүн нормалары боюнча белгиленет.
 - Ишкана - мекемелердеги практика өтүп жаткан студенттердин жумушчу күнү алардын жаш өзгөчөлүктөрүнө жараша жүргүзүлөт (КР нын эмгек кодексине ылайык).
 - 15 жаштан 16 жашка чейинки студенттер жумасына 24 саатка чейин;
 - 16 жаштан 18 жашка чейинки студенттер жумасына 36 саатка чейин;
 - 18 жаштан жогорку студенттер жумасына 40 саатка чейин эмгектенишет.
 - Практиканын уюштурулушун жана өткөрүлүшүн анализдөө, жалпылоо жана сапатын жогорулатуу максатында колледждин практика боюнча жооптуу кызматкери жана циклдык комиссиялар жыйынтыктоочу конференцияларды уюштурушат.
 - Практиканын жүрүшүн көзөмөлдөө максатында практикага жетекчилик кылган окутуучулардын аткарган жүктөмдөрү тайпалык журналдарга катталышы милдеттендирилет.
- 7.4. Практиканын өтөө учурундагы студенттин милдеттери

Практиканы өтөө учурунда студенттер төмөнкүлөрдү аткарууга милдеттүү:

- Практиканын программасында каралган жалпы жана жеке тапшырмаларды, көрсөтүлгөн иш -чараларды аткарууга;
- Ишкана- мекемелердеги жана уюмдардын ички эмгек тартиптерин толугу менен сактоого;
- Санитардык- техникалык жана өндүрүштүк коопсуздук эрежелерди окуп үйрөнүүгө жана аларды сактоого;
- Штаттык кызматкерлердей эле аткарылган иштин жана анын натыйжаларына жооп берүүгө;
- Практиканын жетекчисине күндөлүктү көзөмөлдөө үчүн көрсөтүүгө, берилген тапшырмалардын аткарылгандыгы тууралуу жазуу түрүндөгү отчетту тапшырууга.

7.5. Практиканын иштерин жыйынтыктоо, практиканын күндөлүгү.

Студент-практикант түзүүчү күндөлүктө төмөнкү маалыматтар көрсөтүлөт:

-Студент- практиканттын аты, жөнү, курсу;

-Группасы;

-Практика өткөрүлгөн жер.

-Практиканын өтөө мөөнөтү;

-Мекемеден практикага жетекчилик кылган адистин аты, жөнү;

- Практика өткөрүлгөн мекеменин жетекчисинин, орун басарларынын аты жөнү;
- Өзүнө бекитилип берилген иш милдеттери;

Студент- практикант практиканын жүрүшү жөнүндө ой пикири жана башкаларды практика бүткөнгө чейин күн сайын күндөлүккө жазууга тийиш.

Практика жөнүндөгү студент- практиканттын отчету.

Студент -практиканттар аткарган иштери жөнүндө;

- Студенттин аты, жөнү, курсу, группасы жөнүндөгү маалымат;
- Практика өткөн мекеме уюмдун аты, жайгашкан жери;
- Практиканын мөөнөтү;
- Практика мезгилиндеги пландарынын түзүлүшү, алардын толук аткарылышы, аткарылбаса анын себептери көрсөтүлөт;
- Пландан, графиктен сырткары жүргүзүлгөн иштер;
- Кайсы иштерди аткара алгандыгы, иш учурунда туш болгон кыйынчылыктар, эмне үчүн?
- Теориялык билиминин деңгээли, анын практикада жүзөгө ашырылышы;
- Практика мезгилинде аткарылган иш -чаралардын форма - мазмундары;
- Практика учурунда кесиптик кандай тажрыйбага ээ болдум?;
- Адис катары калыптанууда практиканын мааниси, пайдасы;
- Практиканын формасын жана уюштурулушун өркүндөтүү жөнүндө сунуш, ой - пикирин;
- Практика жөнүндө жалпы ой- жүгүртүүлөр.

8-бөлүм. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын программасы

8.1. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын максаттары **жана** милдеттери.

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын максаты бүтүрүүчүлөрдүн орто кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүшүнүн жыйынтыктары 080110- “Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистиги боюнча ОКББнын Мамстандартынын талаптарына ылайык келишин аныктоо болуп эсептелет. 080110- “Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистиги боюнча мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын милдети болуп төмөнкүлөр эсептелинет:

- бүтүрүүчүлөрдүн даярдыгынын деңгээлин комплекстүү баалоо жана анын даярдыгынын 080110- “Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча) адистиги боюнча ОКББнын Мамстандартынын талаптарына ылайык келишин аныктоо;
- мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын жыйынтыктары боюнча бүтүрүүчүгө квалификация ыйгаруу жана орто кесиптик билим берүү жөнүндө тийешелүү диплом берүү маселесин чечүү;
- 080110- “Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистигинин бүтүрүүчүлөрүн даярдоону өркүндөтүү боюнча сунуштарды иштеп чыгуу.

8.2. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияны даярдоонун жана өткөрүүнүн шарттары.

Адистиктин бүтүрүүчүлөрүнүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациясын мамлекеттик сынак комиссиясы өткөрөт.

Орто кесиптик билим берүү программасынын ишке ашырылып жаткан билим берүү программасын аттестациялоо боюнча мамлекеттик сынак комиссиясы төмөнкүлөрдөн түзүлөт:

- колледждин тажырыйбалуу окутуучуларынан;
- башка билим берүү мекемелеринен чакырылгандардан;
- иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүнөн.

Мамлекеттик сынак комиссиясынын курамы директордун буйругу менен бекитилет.

Мамлекеттик сынак комиссиясын анын төрагасы башкарат, ал мамлекеттик сынак комиссиясынын ишмердигин уюштурат жана көзөмөлдөйт, бүтүрүүчүлөргө талаптардын

бирдей болушун камсыздайт.

Кийинки календардык жыл үчүн мамлекеттик сынак комиссиясынын төрагасы үстүбүздөгү жылдын аягына чейин Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлигини тарабынан бекитилет.

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияны өткөрүүнүн расписаниесин директор бекитет жана мамлекеттик сынак комиссиясынын иши башталганга чейин 2 жумадан кем болбогон убакытта студенттерге маалымдалат.

Академиялык карыздары болбогон жана орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча окуу планын толук аткарган студентке мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан өтүүгө уруксат берилет.

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан өтүү үчүн студентке уруксат берилгендиги жөнүндөгү буйрукту директор бекитет.

Мамлекеттик сынак комиссиясынын отурумуна көрсөтүлүүчү документтерди тайпанын куратору, окуу катчысы, бөлүм башчысы, окуу иштери боюнча директордун орун басарынын жетекчилигинин астында даярдашат.

Мамлекеттик сынак комиссиясынын отурумуна төмөнкү документтер көрсөтүлөт:

- мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын программасы;
- студенттерге мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияга жиберүү жөнүндөгү директордун буйругу;
- студенттердин жетишүүсү жөнүндө аныктама;
- студенттердин зачеттук китепчелери;
- мамлекеттик сынак комиссиясынын отурумдарынын протоколдору бланкалары.

9-бөлүм. Баалоо каражаттарынын фонду.

9.1. Баалоо каражаттарынын фонду окуу жай тарабынан өз алдынча иштелип чыгат жана бекитилет, ал эми баалоо каражаттарынын фонду жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо боюнча иш берүүчүлөр менен алдын ала жүргүзүлгөн макулдашуулардан кийин иштелип чыгат.

Баалоо каражаттарынын фонду окутуунун күтүлүүчү натыйжаларынын жетишкендиктерин жана компетенциялардын калыптанышынын деңгээлин аныктоо үчүн дайындалган методикалык жана текшерүүчү-өлчөөчү материалдардын комплекси болуп саналат.

Баалоо каражаттарын билим, билгичтик жана көндүмдөр түрүндө туюндурулган дисциплинанын окутуу натыйжаларынын (ОН) жана берилген компетенциялардын негизинде иштеп чыгуу зарыл.

Баалоо каражаттарынын фондуна дисциплинанын окутуу натыйжаларын баалоонун процедуралары жана каражаттары, ошондой эле студенттер үчүн күтүлүүчү натыйжаларга жеткенин же жетпегенин тастыктоого мүмкүндүк берүүчү жекече баалоо каражаттары да кирет.

Баалоо каражаттарынын фондунда төмөнкүлөр камтылат:

- а) учурдагы текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
- б) аралык текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
- в) жыйынтык текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
- г) СӨАИни текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери.

Эгер докладдар, рефераттар, тегерек столдор, диспуттар, текшерүү иштери, тестирлөө ж.б. баалоо каражаттары катары каралса, анда алардын темалары, суроолору, текшерүү иштеринин, тесттердин варианттары ж.б., ошондой эле билим берүү программасына толук дал келген, берилген ырааттуулуктагы окуу программасынын ар бир темасы боюнча текшерүүчү суроолор. Баалоо каражаттары дисциплинанын бардык темалары (бөлүмдөрү) үчүн түзүлүшү керек.

9.2. Баалоо каражаттарынын фондунун максаттары, милдеттери жана коюлуучу талаптар

1. Баалоо каражаттарынын фондун түзүүнүн негизги максаты болуп окугандарды даярдоонун сапатын баалоо үчүн материалдарды түзүү жана ишмердүүлүктүн төмөнкү деңгээлдерин аныктоо болуп эсептелет:

- дисциплинаны өздөштүрүү деңгээли;
 - калыптанган компетенциялардын деңгээли.
 - студенттердин окуу ишмердүүлүгүн баалоо.
2. Баалоо каражаттарынын фонду (БКФ) төмөнкү талаптарга жооп бериши керек:
- тууралыгы (валидность)- окутуунун максаттарына дал келүүсү;
 - корректтүүлүгү- тактыкты чагылдыруусу;
 - объективдүүлүгү- бирдей мүмкүнчүлүккө ээ болуусу;
 - вариативдүүлүк- параллель варианттардын санынын жетиштүү болушу;
 - актуалдуулугу- окутуунун этаптарына жана деңгээлине туура келүүсү;
 - текшерүү ишинин баалоо критерийлеринин так жазылышы;
 - комплекстик баалоо- ар тараптуу баалоо;
 - критерийлердин негизинде баалоо;
 - программалык каражаттарды колдонуу мүмкүнчүлүгү;
 - кесиптик коом тарабынан берилген сын-пикирдин болушу.

3. Баалоо каражаттарынын фонду (БКФ) төмөнкүдөй касиеттерге ээ болушу керек:

- предметке багытталуусу;
- мазмунунун системалуулугу;
- баалоо каражаттарынын санынын жетиштүүлүгү;
- баалоо каражаттарынын сапатынын жогору болушу.

9.3. Баалоо каражаттары фондунун структурасы

Баалоо каражаттарынын структурасы төмөнкүлөрдөн турат:

1. Титулдук барак;
2. Дисциплинаны (модулдун материалдарды) окуп-үйрөнүүдөн калыптануучу компетенциялардын тизмеги;
3. Дисциплина боюнча өз алдынча окуп-үйрөнүүнү камсыздоочу окуу- методикалык материалдардын тизмеги;
4. Текшерүү иштерин жана билимдерди, көндүмдөрдү, ык-машыгууларды жана компетенцияларды калыптандыруунун деңгээлин баалоочу материалдар;
5. Баалоо шкаласынын баяны;
6. Компетенциялардын критерийлерин баалоонун шкалалары;
7. Баалоонун процедураларын аныктоочу методикалык материалдар;
8. Рецензенттердин эксперттик бүтүмү;
9. Өзгөртүүлөр жана кошумчалар киргизилген барактар;

9.4. Баалоо каражаттарынын болжолдуу тизмеги

1. Тест;
2. Текшерүү иши;
3. Коллоквиум;
4. Деңгээлдик тапшырмалар;
5. Эсептик-графиктик иштер;
6. Сурамжылоо - аңгемелешүү;
7. Реферат;
8. Доклад;
9. Билдирүү;
10. Иш жана ролдук оюндар;
11. Кейс-маселелер;

12. Дискуссия;
13. Дебат;
14. Проект;
15. Чыгармачылык тапшырмалар;
16. Эссе;
17. Жумушчу дептер;
18. Тренажер;

9.5. Студенттердин билимин баалоо критерийи

Билимди баалоонун 100 жана 5 баллдык баалоо шкалаларын салыштыруу үчүн төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөн:

100 баллдык система	5 баллдык система	
85 - 100	5	Эң жакшы
67 - 84	4	Жакшы
50 – 66	3	Канааттандыраарлык
0 - 49	2	Канааттандыраарлык эмес

Билимди баалоодо объективдүүлүк жана акыйкаттуулук принциптери колдонулуп, студенттин билиминин сапаты бардык тараптан анализделип, модулдук-рейтингдик системанын жобосуна ылайык коюлат.

- **"Эң жакшы"** деген баа окуу программалык материалдарды ар тараптан, системалык жана терең өздөштүргөндүгүн көрсөтө алган, программада каралган теориялык жана практикалык маселелерди эркин чыгара алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттардан пайдаланып өз алдынча иштерди аткарган, кошумча адабияттар менен таанышып чыккан, окуу-программалык материалдарды түшүндүрүп берүүдө жана колдонууда чыгармачылык жөндөмдүүлүгүн көрсөтө алган, дисциплина боюнча уюштурулган конкурстарга жана олимпиадаларга активдүү катышып, дисциплинанын негизги түшүнүктөрүнүн өз ара байланышын терең түшүнө алган, окуп-үйрөнгөн билимдерин, ыкмаларын жана көндүмдөрүн келечектеги кесибинде колдоно ала турган жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон балы 85 баллдан кем болбогон студентке коюлат.
- **"Жакшы"** деген баа окуу-программалык материалдарды системалык түрдө өздөштүргөндүгүн көрсөтө алган, программада каралган теориялык жана практикалык маселелерди чыгара алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттардан пайдаланып өз алдынча иштерди аткарган, кошумча адабияттар менен таанышып чыккан, окуу-программалык материалдарды түшүндүрүп бере алган, окуп-үйрөнгөн билимдерин, ыкмаларын жана көндүмдөрүн келечектеги кесибинде колдоно ала турган жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы 67 баллдан 84 баллга чейин болгон студентке коюлат.
- **"Канааттандыраарлык"** деген баа окуу программалык материалдарды өздөштүргөндүгүн көрсөтө алган, программада каралган маселелерди каталыктарга жол берүү менен чыгарган, бирок окутуучу тарабынан жолдомо берилсе, маселени чыгарып кете алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттар менен таанышып чыккан, өз алдынча иштерди толук эмес өлчөмдө иштеп чыккан, окуу-программалык материалдарды каталыктары менен түшүндүрө алган, бирок келечектеги кесибинде колдонулуучу зарыл болгон материалдарды окуп-үйрөнгөн жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы 50 баллдан 66 баллга чейин болгон студентке коюлат.
- **"Канааттандыраарлык эмес"** деген баа окуу-программалык негизги материалдар

боюнча өздөштүргөн билиминде каталыктары бар, программада каралган маселелерди чыгарууда принципиалдуу каталарды кетирген, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттар менен таанышып чыкпаган, программада көрсөтүлгөн базалык материалдарды өздөштүрбөгөн, келечектеги кесибинде колдонулуучу ыкмаларга жана көндүмдөргө ээ болбогон жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы 50 баллдан кем болгон студентке коюлат.

Сынактарда баа коюу объективдүүлүк жана акыйкаттуулук принцибинин негизинде, билимди бекемдөө жана субъективдүү факторлорду жоюу максатында жүргүзүлөт.

10-бөлүм. Кесиптик негизги билим берүү программасын ишке ашыруунун шарттарына карата талаптар

10.1. 080110- “Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистигинин НКББПсынын ишке ашырылышы окутулуучу дисциплинанын профилине туура келген жогорку билимге ээ болгон педагогикалык адистер менен камсыздалууга тийиш. Кесиптик циклдин окутуучулары тиешелүү адистик боюнча жогорку билимге же тиешелүү кесиптик сферада практикалык ишмердик тажрыйбасына ээ болууга тийиш.

10.2. . 080110- “Экономика жана бухгалтердик эсеп (тармактар боюнча)” адистигинин НКББПсынын ишке ашырылышы НКББП-дагы дисциплиналардын толук тизмеси боюнча түзүлгөн маалыматтык базалардан жана китепканалык фондунан ар бир студенттин пайдалануу мүмкүнчүлүгү менен камсыздалууга тийиш.

Билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык сабактарды камтууга тийиш. Студенттердин кесиптик негизги билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияттары менен жана же электрондук адабияттар менен камсыздалышы бир студентке 0,5 нускадан кем эмес нормативге туура келиши керек. Окуу маалыматтарынын булактары заманбап талаптарга жооп берүүгө тийиш. Билим берүү процессинде мыйзам актылары, нормативдик документтер, кесипке багытталган мезгилдик басылмалардын материалдары колдонулушу зарыл.

Китепканалык фонду акыркы 10 жыл ичинде чыгарылган, бардык циклдердин дисциплиналары боюнча негизги жана кошумча адабияттардын кагаз жүзүндөгү басылмаларынан жана же электрондук басылмаларынан турууга тийиш. Китепканалык фондуда, окуу адабияттарынан тышкары, расмий, маалыматтык-библиографиялык жана мезгилдик басылмалар болуусу керек. Электрондук басылмалар колдонулган учурда билим берүү мекемеси ар бир студентти окулуучу дисциплинанын көлөмүнө жараша компьютердик класстагы жумушчу орун менен жана лицензиялуу программалык жабдуунун зарыл комплекси менен камсыз кылууга тийиш.

10.3. Окуу процессинин материалдык-техникалык камсыздалышы

ОКБнын НКББПсын ишке ашыруучу ОКБМ окуу планында каралган окуу сабактарынын, лабораториялык иштердин жана практикалык сабактардын бардык түрлөрүн, дисциплина боюнча, дисциплина аралык даярданууну, студенттерди практикалык даярдоону камсыз кылуучу, учурдагы санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана нормаларга жооп берген материалдык-техникалык базага ээ болууга тийиш.

1. 1 С программа;
2. Мультимедийный проектор;
3. Компьютер;
4. Ноутбук;
5. Нормативные документы;
6. Бланки первичных документов;
7. Бланки регистров синтетического и аналитического учета;
8. План счетов бухгалтерского учета.

11.Окуу процессин окуу-методикалык камсыздоого талаптар.

Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу ар бир студенттин негизги кесиптик билим берүү программасынын дисциплиналарынын тийиштүү толук тизмесин камтыган маалыматтык ресурстарга (китепкана фондуларына, компьютердик маалыматтар базаларына методикалык нускамалар, барлык дисциплиналар, барлык практикалык сабактар, семинарлар, курстар иштер жана практиканын бардык түрлөрү боюнча көрсөтмө куралдар, аудио, видео, мультимедиялык материалдар.

Студенттерди кесиптик билим берүү программасынын негиздерин ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияттары менен камсыз кылуу стандартка - нускага ылайык келүүгө тийиш. Билим берүү маалымат булактары заманбап талаптарга жооп бериши керек. Окуу процессинде мыйзамдык жана ченемдик документтер жана кесиптик багыттагы мезгилдүү басылмалардын материалдары колдонулушу керек.

Негизги адабияттар:

Э. Абдуллаев.Кыргыз тили 9~ 10-класс.Фрунзе - 1988.

А.Сапарбаев. Кыргыз тили 10 - класс. Бишкек - 2013.

А.Сапарбаев.Кыргыз тили 11-класс. Бишкек Мектеп - 2013.

А.Сапарбаев.Кыргыз тили 10-класс. Бишкек Шам - 2004.

Кошумча адабияттар:

Рысбаев. Кыргыз тилинин жазуу эрежелери.

Кыргыз адабияты

Негизги адабияттар:

К. Асаналиев, С. Байгазиев, С.Жигитов, К. Иманалиев Кыргыз адабияты 10-класс Биш “Инсанат” 2013- жыл.

К. Артыкбаев, К. Асаналиев, С. Байгазиев, К. К. Иманалиев, Н. Ишекеев, А. Муратов Кыргыз адабияты 11- класс “Билим- компьютер” Бишкек 2013.

Кошумча адабияттар:

К. Асаналиев, Б.Байгазиев Кыргыз адабияты 10-класс Бишкек 1996.

К. Асаналиев. Кыргыз адабияты 10-класс Бишкек Мектеп-2003.

К. Артыкбаев Кыргыз адабияты 11- класс Бишкек-2000.

Б. Исаков «Манастын жети осуяты» Учкун 1997-жыл

Ж. Садыков Кыргыз адабияты 11-класс.

Кеңеш Жусупов. Кыргыз поэзиясынын антологиясы. Бишкек- 1999.

М. Борбугулов Адабият теориясы Бишкек - 1996.

Щ. Шериев Байыркы орток түрк адабияты. Бишкек - 1996.

Орус тили

Негизги адабияттар:

А.И.Васильев «Русский язык» Юкласс Фрунзе «Мектеп» 1990г.

С.А.Кундузакова. «Русский язык» Бишкек «Мектеп» 2003 год.

Н.П.Задорожная, Ж.НИдрисова. «Синтаксис русского языка» Бишкек «Технология» 2002 год.

Кошумча адабияттар:

Ф.Г.Коровин. К.С.Чонбашев. «Русский язык» Синтаксис. Фрунзе «Мектеп» 1972г.

А. И.Васильев. «Пособие по русскому языку». 3 шт. Москва «Просвещение» 1978г. С.Р.Карабаева. «Уроки русского языка» Бишкек «Мектеп» 1991г.

Д.Э. Розенталь. КБ. Голуб «Современный русский язык».

Дүйнөлүк адабияты

Негизги адабияттар:

Л.А.Шейман. «Русская литература». Бишкек 1999г. 8 шт. Москва «Просвещение» 1992 г. Часть 2.

Н, А. Ешенова, Н. М. Мурадымов. Русская литература XX века. 11 класс.

Бишкек 2013г. «Кут аалам»

Ю.В.Лебедев «Литература 10 класс» Часть 1. Москва «Просвещение» 1992 г.
Часть 2 М.Г.Качурин, Д.К.Мотольская «Русская литература» 1 шт.Москва
«Просвещение» 1971 г.

В. А.Ковалёва «Русская советская литература» 1 шт.Москва «Просвещение»
1987 г.

Кошумча адабияттар:

Ф. Ф.Кузнецова «Русская литература 20 века» 11 класс Часть 1 Москва
«Просвещение» 1992 г. Часть 2

А.И.Павловский - Анна Ахматова «Жизнь и творчество» книга для учителя.
Москва «Просвещение» 1991 г.

О.С.Сухомлина, А.Акматалиев, Ч. Айтматов «Жизнь и творчество» Фрунзе
1988 г.

Ч. Айтматов «И дольше века длится день». Фрунзе «Кыргызстан» 1981 г.

С. Н. Громцева «Русская советская литература» Хрестоматия 10 кл.

Англис гили

Негизги адабияттар:

Betty Shramper Azar “Basic English Grammer” USA 1996

Парахина А. И, Тылкина С. А «Учебник английского языка для техникумов».
Высшая школа. Москва 1992г.

Кошумча адабият:

Р. Диксон «Говорите по английски», Высшая школа. Москва 1991г.

Т. Н. Игнатова «Английский язык, интенсивный курс» В. III. Москва 1991г.

А. И. Немыкина, К.И. Ракова «120 устных тем по английскому языку»
Аквариум. ГИППВ 1997.

М.Ф.Стронин. «Обучающие игры на уроке английского языка». Москва
«Просвещение» 1984 г. Ф.Шпаковский. «Популярный русско-английский
разговорник». Москва.Центрполиграф.2008 г.

В. Н.Любимцева. «Деловой английский язык для начинающих». Высшая школа.
Москва. 1995 г.

M.Swan. C.Walter. “The new Cambridge English course” Practice 1, 11. 2006.

Б.М.Мажитова.А.Х.Бегельдинова. «Методические разработки по
программированному обучению английскому языку». Бишкек-2007.

Кыргызстандын тарыхы

Негизги адабияттар:

Ө.Ж.Осмонов , А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы:Урунттуу учурлар. 11-кл.
Бишкек 2012-ж. Кыргыз тарыхы энциклопедиясы. Бишкек 2003-ж.

Ө.Ж.Осмонов, А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы. Бишкек 2007-ж.
9-кл.

Ө.Ж.Осмонов, А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы:Урунттуу учурлар. 10-кл.
Бишкек 2007

Ө.Ж.Осмонов, А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы. Бишкек 2022-ж.

Кошумча адабияттар:

Е В. Саплин. Тарыхка саякат Бишкек 1996. ж.

В.В. Бартольд Кыргыз жана Кыргызстан тарыхы боюнча тандалмалар
Бишкек1997-ж.

К.Жусупов Кыргыздар Бишкек 1995-ж. 1-том

К.Жусупов Кыргыздар Бишкек 1995-ж. 1-том

Дүйнөлүк тарых

Негизги адабияттар:

Ө.Осмонов, А.Элебесова, Б.Түмөнбаев, А.Каниметов Дүйнө тарыхы: Урунттуу
учурлар. 10-кл 2005-ж.

А.Б.Элебесова, Ө.Ж.Осмонов Дүйнө тарыхы: Урунттуу учурлар. 11-кл 2007-ж.

Адам жана коом

Негизги адабияттар:

Ж. Пенлон “Жарандык жана мамлекетти башкарууга катышуу” 1- бөлүм.
Бишкек-2004ж.

Ж. Пенлон “Жарандык жана мамлекетти башкарууга катышуу” 2- бөлүм.
Бишкек-2005 ж.

Математика

Негизги адабияттар:

Колмогоров А.Н. «Алгебра и начала анализа» Окуу китеби 10-11 кл.

Колмогоров А.Н. «Алгебра жана анализдин башталышы» Окуу китеби 10-11- кл.

Погорелов А.В. «Геометрия» Окуу китеби 7-11 кл.

А. А. Ашбаев, А. А. Борубаев «Жогорку математика»

Ж. А. Куганов «Высшая математика в упражнениях и задачах».

Кошумча адабияттар.

Ивлев Б.М., Саякян С.М., Шварцбург С.И. «Дидактические материалы по алгебре и началам анализа для 10 кл.». Москва «Просвещение» 1988-г.

Цыпкин А.Г. «Справочник по математике для средней школы».

В. А. Гусев, А.Г.Мордкович «Математика» Справочные материалы. Москва «Просвещение» 1988 г.

В.С. Соломоник «Сборник вопросов и задач по математике».

Г.И. Яковлев «Алгебра и начала анализа» Москва «Наука» 1988 г. 1 бөлүк

Физика

Негизги адабияттар:

Койчуманов М.К., Сулайманова О. Физика 10 кл Бишкек 2008

Буховцев Б.Б., Мякишев Г.Я. «Физика 10 кл.» М. Просвещение 1988 год.

Буховцев Б.Б., Мякишев Г.Я. «Физика 11 кл.» М. Просвещение 1987 год.

А. П., Рымкевич. « Физика боюнча маселелер жыйнагы» М. Просвещение

Кошумча адабияттар:

«Физический энциклопедический словарь» М. 1960 год.

Е.И. Бутиков и другие. «Физика в примерах и задачах»

Б.М. Яворский и другие «Справочник по физике»

Р.А. Гладкова «Сборник задач и вопросов по физике для средних учебных заведений» Эрик Роджерс «Физика для любознательных том-3»

И.Ш. Слободевский «Задачи по физике» М. Наука-1980 С. П. Мясников «Пособия по физике» М-1988. Акоста «Основы современной физики»

Астрономия

Негизги адабияттар:

Б. А. Воронцов Вельяминов «Астрономия-11 кл.» М. Просвещение-1989.

Саймон жана Жаклин Миттон Астрономия. Оксфорд 1994 О.Шаршекеев
Астрономия 11кл Бишкек 2012

Н. Хоровиц «Поиски жизни в солнечной системе» изд. Мир.-1988 М.М. Дагаев
« Солнечные и лунные затмения» М-1978.

Л.В. Ксанфомегити «Планеты, открытые заново. М наука-1978.

Б.А. Максимачев «В звездных лабиринтах» М. Наука-1978

Биология

Негизги адабияттар:

А.Т.Токтосунов, С. С. Рүстембеков А. Ш. Шекешов, Б.Б.Алымбаев, “Жалпы биология”, Бишкек 2007ж.

Кошумча адабияттар:

Ю.И.Полянский, А.Д. Браун. “Жалпы биология”. М. 1989ж.

Д.П. Викторов, О. А. Лакомкина, В.А.Иванова. “Жалпы биология”. М.

Химия

Негизги адабияттар:

Г.Е.Рудзитис, Ф.Г.Фельдман «Химия» 10 класс. Бишкек 2004г.

Ф.Г.Фельдман, Г.Е.Рудзитис «Химия» 9 класс. Москва 1992г.

Кошумча адабияттар:

Л. А.Цветков “Органическая химия” 10 класс

Ф.Г.Фельдман, Г.Е.Рудзитис «Основы общей химии» И класс Москва 1992г.

География

Негизги адабияттар:

“Дүйнөнүн экономикалык жана социалдык географиясы” 10-кл. 4 даана
Насипбек Бакиров. Бишкек 1999-ж.

“Геоэкологиянын негиздери” 11-кл. Абдырай Осмонов. Бишкек. “Билим куту”
2006. Кошумча адабият “Кыргыз Республикасынын географиясы” 5 даана Б.
Бакиров. Бишкек 1998-ж.

“Экономическая и социальная география мира” В.П.Максаковский. Москва.
1990г.

Баштапкы аскердик даярдык Негизги адабияттар:

Науменко Ю.А. «Начальная военная подготовка» Москва просвещение 1985 г.

Аверин А.И. «Начальная военная подготовка» Фрунзе Мектеп 1986 г.

Юрченко С.В., Касымбеков М.Р. Программа и сборник инструктивно
методических документов по допризывной подготовке молодежи Бишкек 2004
г.

Штыкало Ф.Е., Аверин А.И. Учебно методическое пособие по начальной
военной подготовке. Москва посвещение 1986 г.

Дене тарбиясы

Негизги адабияттар.

Залетаев И.П., Шеянов В.П. Физическая культура. Практическое пособие.
Москва, Педагогика. Москва, ФИЗ, 1986 г.

Белорусова В.В., Решетен И.И., Педагогика. Москва, ФИЗ, 1986 г.

Минаев Б.М., Шиян Б.М. Основы методики физического воспитания. Москва,
Просвещение, 1985 г.

Комплексная программа физического воспитания. Москва, Просвещение 1985 г.

Саралаев М.А'. Национальные виды спорта. Ош, 1993 г.

Кесиптик кыргыз тил

Негизги адабияттар:

А.Жалилов. Азыркы кыргыз тили Бишкек 1996-жыл. 3 даана.

С. Ибрагимов “Тил илимине киришүү” курсу боюнча практикум Бишкек- 1998.

Ч. А. Кадырова Кыргыз тили Методикалык колдонмо Бишкек- 1998.

Кошумча адабияттар

И. Абдувалиев. Азыркы кыргыз гили Бишкек 1997- жыл.

А. Сапарбаев. Кыргыз тилинин лексикологиясы жана фразеологиясы. Бишкек
1997.

Ж. Мураталиева. Морфологияны синтаксистин негизинде окутуу. Бишкек 1996-
жыл.

А.Сапарбаев. Синтаксиста окутуунун негиздери. Бишкек 1997-жыл.

С. Кудайбергенов. Кыргыз адабий тилинин грамматикасы Фрунзе 1980ж.

К. К.Сартбаев Кыргыз тилин окутуунун методикасы Мектеп 1978-ж.

Б. Өмүралиев. Кыргыз тилинин синтаксистин окутуунун методикасы Мектеп
1991- жыл.

Орус тили

Негизги адабияттар:

Н.П. Задорожная, Дж.Н.Идрисова «Синтаксис русского языка», Бишкек

«Технология» 2002 г.

Л.А. Чешко. Русский язык. Москва, «Высшая школа», 1981 г.

А.М Саматова «Русский язык», Фрунзе.

Англис тили

Негизги адабияттар:

Betty Shramper Azar “Basic English Grammer” USA 1996

Парахина А. И, Тылкина С. А «Учебник английского языка для техникумов». Высшая школа. Москва 1992г.

Кошумча адабият:

Титаренко Н.А. Английский для землеустроителей.

Р. Диксон «Говорите по английски», Высшая школа. Москва 1991г.

Т. Н. Игнатова «Английский язык, интенсивный курс» В. Ш. Москва 1991г.

И. Немыкина, К.И, Ракова «120 устных тем по английскому языку»

Аквариум ГИППШ 1997 г.

А. Ф.Шпаковский, «Популярный русско-английский разговорник». Москва. 2008 г.

В. Н.Любимцева. «Деловой английский язык для начинающих». Высшая школ; Москва. 1995 г.

M.Swan. C.Walter. “The new Cambridge English course” Practice I, II. 2006.

Б.М.Мажитова.А.Х.Бегельдинова. «Методические разработки по программированное обучению английскому языку». Бишкек-2007.

Кыргызстандын тарыхы Негизги адабияттар:

Ө.Ж.Осмонов , А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы Урунттуу учурлар. 11-кл. Бишкек 2012-ж.

Кыргыз тарыхы энциклопедиясы. Бишкек 2003-ж.

Ө.Ж.Осмонов ,А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы. Бишкек 2007-ж 9-кл. Ө.Ж.Осмонов, А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы Урунтуу учурлар. 10-кл. Бишкек 2007-ж.

Кошумча адабияттар:

Е.В. Саплин. Тарыхка саякат Бишкек 1996. ж.

В.В. Бартольд Кыргыз жана Кыргызстан тарыхы боюнча тандалмалар Бишкек1997-ж.

К.Жусупов Кыргыздар Бишкек 1995-ж. 1-том

К.Жусупов Кыргыздар Бишкек 1995-ж. 1-том

Манас таануу

Негизги адабияттар:

Т. Абдырахманов. Т. Тургуналиев Манастаануу- 2013

Т. А. Бакчиев Манастаануу Бишкек-20

А. Акматалиев Манастаануу Бишкек- 2013

Баяс Турал «Манас» боюнча хрестоматия Бишкек-2013

К. Жумалиев Манастаануу Бишкек- 2011

Жусуп Мамай, Манас, 1 том. Ош 1995-ж.

Бектур Исаков. Манас сабагы. Бишкек 1994- ж.

Кошумча адабияттар:

Бектур Исаков. Манас Наама. Бишкек 2005- ж.

Бектур Исаков. Манастын жети осуяты. Бишкек 2002- ж.

Зияш Бектенов. Мурас. Фрунзе 1990- ж.

«Манас» энциклопедия 1-2 том.

«Манас» эпосу жана дүйнө элдеринин эпикалык мурасы. Бишкек 1995 -ж.

Бектур Исаков. «Манас» эпосун окутуу. Фрунзе 1989- ж.

Философия

Негизги адабияттар:

Эдилова М.М. Аалиева Т.К. «Философия» Бишкек «Гулчынар» 2008.
Ж.Баласагын «Кут алчу билим» Бишкек. 1993.
Ф. Энгельс «Табият диалектикасы» Фрунзе. 1990.
«Марксизм -ленинизмдин негиздери» Фрунзе 1985.
«Философия» курс лекций Москва «Владос» 19и Морфология Фрунзе- 1980.

Кесиптик математика

Негизги адабияттар:

А. А. Ашбаев, А. А. Борубаев «Жогорку математика»
Ж.А. Кутанов «Высшая математика в упражнениях и задачах».
Колмогоров А.Н. «Алгебра жана анализдин башталышы» 10-11 кл.

Кошумча адабияттар.

Ивлев Б.М.Саякян С.М. Шварцбурд С.И. «Дидактические материалы по алгебре и началам анализа для 10 кл.» Пособие для учителя. Москва «Просвещение» 1988-г.
Выгодский М.Я. «Справочник по высшей математике» Москва «Наука» 1966 г.
Цыпкин А.Г. «Справочник по математике для средней школы»
В.А.Гусев А.Г.Мордкович «Математика» Справочные материалы.Москва «Просвещение» 1988 г.
В.С. Соломоник «Сборник вопросов и задач по математике»
Г.Н. Яковлев «Алгебра и начала анализа» Математика для техникумов. Часть 1,2 Москва «Наука» 1988 г. 1 часть-17 шт. 2 часть
В. Т.Лисичкин. И.П.Соловейчик «Математика» Москва “высшая школа” 1991г. **Информатика**

Негизги адабияттар:

Ю.Д.Романовбй “Информатика и нформационные технологии” Москва эксимо 2011 А. Омуралиев. Р.ГабышОв “Информатиканын негиздери” Бишкек 2002
С. В.Киселев. И.Л.Киселев “Современные офисные технологии” М. 2002

Экологиянын негиздери

Негизги адабияттар:

Колдонулган адабияттар:

“Жалпы экология” А.М.Мүсүралиев, Т.З.Ниязов, А.Б.Шамшиев.
“Жалпы экология” Б.Кулназаров.
“Экологический практикум” А.Г.Муравьев, Б.Б. Каррыев.
“Фундаменталдык экология” Т.З.Ниязов, А.Д.Молдобачаев.

Экономикалык теория

Негизги адабияттар:

Чепурин, Кислевой Е. А. «Курс экономической теории». Москва -2006
К. Мейманов «Теория рыночной экономики», Бишкек -1993г. часть
В. Д. Канаева «Практическое пособие» Москва- 1998г.
Ким Мадсен «Введение в основы экономики.». 1997г.
Г.М. Гупасян «Экономическая теория практикум». 1999г.
Д.А. Шевчук «Деньги кредит банки», Москва -2006г.
Т.Ф. Черпецкая «Рынок ценных бумаг) и биржевое дело». Москва- 2000г.
Толковый экономический финансовый словарь. 1, 2 том. Москва 1997г.
Пол Самуэльсои «Экономика». Москва- 1996 г.
Г.Мокоделл «Экономика». Москва -1993г.
О.Мусабеков “Экономикалык теория” Бишкек 1997ж.

Кошумча адабияттар:

“Основы бизнеса Кыргызстана” К.Кененбаева
“Кыргызстандагы бизнестин негиздери” К.Кененбаева

Ишканалардын экономикасы

Негизги адабияттар:

Волков О.И., Складенко В.К. Экономика предприятия: Курс лекций. Москва: ИНФРА-М, 2008.

Титов В.И. Экономика предприятия. Москва: Эксмо, 2008.

Кантор Е.Л., Маховикова Г.А., Кантор В.Е. Экономика предприятия. Питер, 2010.

Горфинкель В.Я., Швандар В.А. Экономика предприятия. Москва, 2003.

Экономика предприятия. Тесты, задачи, ситуации. Под редакцией профессора В.Я. Горфинкеля, профессора Б.Н. Чернышева. Москва: ЮНИТИ, 2008.

Грибов В.Д., Грузинов В.П., Кузьменко В.А. Экономика организации (предприятия) Москва 2011.

Кошумча адабияттар:

Котлер Ф. Основы маркетинга. Москва: Прогресс, 1990.

Большой экономический словарь. Под редакцией Азрилияна А.Н. Москва: Институт новой экономики, 1997

Котлер Ф., Келлер К.Л. Маркетинг. Менеджмент. Питер, 2007

Экономическая энциклопедия. Москва: АОЗТ Нефтехиминвест, 1995

Пол А. Самуэльсон, Вильям Д. Нордхаус. Экономика. Москва: Бином- Кно Рус, 1997

Статистика

Негизги адабияттар:

.Елисеева И.И. Общая теория статистики: Учебник 5-е изд. Перераб. и доп.-М.: Финансы и статистика. 2006 год.

Кошумча адабияттар:

Башина О.Э. и др. Общая теория статистики. Статистическая методология в изучении коммерческой деятельности : Учебник 5-е изд., перераб. и доп.-М.: Финансы и статистика. 2006 год,

Шмойлова Р.А. Теория статистики. Учебник 4-е изд., перераб. и доп., М-Финансы и статистика. 2006 год.

Гусаров В.М. Общая теория статистики: учебное пособие, М: ЮНИТИ, 2008

Каржы, акча жүгүртүү жана кредит

Негизги адабияттар:

В.А. Галанов. Финансы, денежное обращение и кредит. Москва-2008.

Кошумча адабияттар:

Н.Ф. Самсонова. Финансы, денежное обращение и кредит. Москва-2001.

А. Оганесян. Финансы, денежное обращение и кредит. Москва-2000.

Д.А. Шевчук. Деньги, кредит, банки. Москва-2006.

М.В. Романского. Финансы и кредит. Москва-2007.

Л.А. Дробозиной. Финансы, денежное обращение и кредит. 1 и 2 часть. Москва-1997.

Толковый, экономический и финансовый словарь. 1.2 Том. Москва-1997

Основы международных валютно-финансовых и кредитных отношений. Москва-2002

В.З. Черняк. Деньги. Москва-1997.

Бухгалтердик эсептин негиздери

Негизги адабияттар:

Ж.М. Байсалова, Н.К. Ибрагимов “Финансовый учет” курс лекций (часть 1, часть 2).

Генеральный план счетов “Бухгалтерского учета финансово-Хозяйственной деятельности предприятий и инструкции по его применению” Бишкек 1998г.

Кошумча адабияттар:

В.Г. Широбоков, З.М. Грибанова, А.А. Грибанов “Бухгалтерский финансовый учет” КНОРУС Москва 2007

Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуэлл “Принципы бухгалтерского учета” Финансы и статистика. Москва 1997г.

Финансовый учет ОБА 2002г.

Чарбалык ишмердүүлүктү талдоо

Негизги адабияттар:

Г.В. Савицкая «Анализ хозяйственной деятельности предприятия» Москва ИНФА - М 2011г.

Кошумча адабияттар:

В.В. Ковалев «АФХД предприятия» Москва Финансы 2004г.

А.К.Кобзар «Анализ хозяйственной деятельности сельскохозяйственных предприятий».

Н.П. Любушин «Анализ финансовой экономической деятельности» Москва «Юнити» -2002г.

Н.Н. Селезнёва, А.Ф. Ионова «Финансовый анализ» Москва «Юнити - Дона» 2001.

Активдердин бухгалтердик эсебинин практикалык негиздери

Негизги адабияттар:

Ж.М. Байсалова, Н.К. Ибрагимов “Финансовый учет” курс лекций (часть 1, часть 2).

Генеральный план счетов “Бухгалтерского учета финансово-Хозяйственной деятельности предприятий и инструкции по его применению” Бишкек 1998г.

Кошумча адабияттар:

В.Г. Широбоков, З.М. Грибанова, А.А. Грибанов “Бухгалтерский финансовый учет” КНОРУС Москва 2007

Б.Нидлз, Х.Андерсон, Д.Колдуэлл “Принципы бухгалтерского учета” Финансы и статистика. Москва 1997г.

Финансовый учет ОБА 2002г.

Каржы отчеттуулугун талдоо

Негизги адабияттар:

Г.В. Савицкая «Анализ хозяйственной деятельности предприятия» Москва ИНФА - М 2011г.

Кошумча адабияттар:

В.В. Ковалев «АФХД предприятия» Москва Финансы 2004г.

А.Г. Кобзар «Анализ хозяйственной деятельности сельскохозяйственных предприятий».

Н.П. Любушин «Анализ финансовой экономической деятельности» Москва «Юнити» -2002г.

Н.Н. Селезнёва, А.Ф. Ионова «Финансовый анализ» Москва «Юнити - Дона» 2001.

Бюджет менен жана бюджеттен тышкары уюмдар менен эсептешүү

Негизги адабияттар:

Т.Асанбеков, К.Биримкулова, К.Чалова “Налоговый учет и аудит расчетов с бюджетом” Бишкек-2009

Налоговый Кодекс Кыргызской Республики, Бишкек 2018

Евстигнеев Е.Н. “Основы налогообложения и налогового права” учебное пособие, Москва”ИНФРА-М” 1999

Черник Д.Т. “Налоги и налогообложение”, Москва “Финансы и статистика”1995

Миляков Н.В. “Налоги и налогообложение”, Москва “ИНФРА-М”1999

Тюлюндиева Н.М. “Государственные финансы” учебное пособие, Бишкек2005

Информационный центр “Токтом”, “Комментарий к налоговому кодексу КР”Бишкек-2002

Хрестоматия “Бакалавр экономики” Финансы и кредит 3 том, Москва 1999

Джумабаева Г., Джоробекова Г. “Бюджетная, налоговая и таможенно-тарифная система КР” Практическое пособие, Бишкек 2008

Кошумча адабияттар:

Интернет сайт: www.bankreferatov.ru

Интернет сайт: [www HYPERLINK "http://www.nalogi.kg/". HYPERLINK "http://www.nalogi.kg/"nalogi.kg](http://www.nalogi.kg/)

Интернет сайт: [www HYPERLINK "http://www.toktom.kg/". HYPERLINK "http://www.toktom.kg/"toktom.kg](http://www.toktom.kg/)

Каржы отчеттуулугунун эл аралык стандарттары

Негизги адабияттар:

Разъяснения Международных стандартов финансовой отчетности. КМСФО:2001 год.

Кыргызские стандарты финансовой отчетности. Бишкек 1997 год.

Введение в МСФО. Учебное пособие с практическими заданиями. Бишкек 2002 год.

Международные стандарты учета и финансовой отчетности. М.А.Вахрушина Москва 2009 г.

Бухгалтерская (финансовая) отчетность. Д.Р.Чойбекова. Учебно-методическое пособие. Бишкек 2014 г .

Эмгекти коргоо жана турмуш тиричиликтин коопсуздугу

Негизги адабияттар:

А. Аширалиев “Жашоо – тиричилик коопсуздугу” Бишкек-Жалал-Абад-2018

Кошумча адабияттар:

Т. И. Алиев, К. К. Конокбаев “Айыл чарбасында эмгекти коргоо” Фрунзе -1990

Л. С. Филатов “Айыл чарба өндүрүшүндөгү эмгек коопсуздугу” Бишкек- 1991

Ишкерчиликтин негиздери

Негизги адабияттар:

Автордук топ: Атаканов Н.Ч. Омуров Н.К. Алибиева Д.К. Сейдахматова С.З. Жолонбаева А.Ж. Кристиан Вагнер Бишкек -2021 жыл

Бизнес менен таанышуу , Ишкерликке окутуу 1-бөлүм ,2 – бөлүм Бишкек-2018 жыл

Кошумча адабияттар:

Основы предпринимательской деятельности Авторы: Афанасьева Т.П. Ерошин В.И.

Пуденко Т.И. Москва -1997 год

Банк иштеринин негиздери

Негизги адабияттар:

Банки и банковское дело. И.Т.Балабанова Питер 2000г

Банковское дело Т.М.Костерина университетская версия 2003г

Кошумча адабияттар

Современный коммерческий банк. Управление и операции. В.М. Усоскин Москва 1994

Анализ экономической деятельности банка. Учебное пособие О.И. Лаврушина.

М-Инфра 1996г

Банковское дело Е.ЖР.Жарковская М.2005г

Банковское дело 1994, в двух частях И.Д.Мамонова

**2022-2023 -окуу жылындагы Талас агрардык экономикалык колледжинин окутуучуларынын
жана кызматкерлеринин сапаттык тизмеси (2023-жылдын 10-майына карата)**

№	Фамилиясы, аты, атасынын аты	Ээлеген кызматы	Туулган жылы, күнү, айы.	билими	Эмгек стажы		
					жалпы	пед	колл
1.	Алымкулов Бактыбек Бекболсунович	Директор	23.05.1969	КАЧИ- 91, окумуштуу агроном Б-1, № 037625; КРББА-01, юрист, ДВВ № 99250, , б.и.к., а.и.к., КРббо	36	31	1991
2.	Садырова Сулайка Жекшеновна	Окуу иштери б/а ОБ	05.10.1968	КМУ-1991, УВ-1, №159687, кыргыз тили жана адабияты сабагы боюнча мугалим, КРббо	31	31	2004
3.	Табылды уулу Айбек	Мам.тил ж/а ТИ б/а о.б.	21.05.1980	КМКТЖАУ-2002 (бакалавр), ДБ № 25060, экономист	19	19	2003
4.	Момунбекова Клара Аманкуловна	Өнд. окуу б/а о.б.	25.12.1970	КМУУ-1994, ФВ-1, № 120627, экономист, КРббо	31	28	1994
5.	Дуйшекеева Чүрөк Молдосаковна	Башкы эсепчи	26.04.1968	КАУ 2003, эсепчи ЕВ № 61619, КРббо	36	0	1993
6.	Шаршенова Оксана Тойчубековна	Бөлүм башчысы	27.10.1983	ТАЭК-2004, техник-электрик, ЕП № 00944, ТалМУ, 2008, электрожабдуу, инженер-электрик СД № 080129407	16	16	2005
7.	Абдукаимов Шаршенбай Солтонович	Практ. жетекчиси	05.03.1951	КАЧИ-74, Ц №37186, ветврач, б.и.к., КР бил. бер. эмг. син. кызм. КРббо	51	31	1991
8.	Абдукаимов Залкарбек Шаршенбаевич	АЧД жетекчиси	06.09.1993	ТАЭК- 2014 бухучет, эсепчи, УС № 140007344	12	12	2010
9.	Адамкалый уулу Манас	окутуучу	22.10.1998	ОСПО ТалГУ – 2021, электр м/н камсыздоо, техник-электрик, ТС № 210126131	-	-	2023
10.	Азиспек уулу Мирзат	окутуучу	14.05.1999	Пенза мамлекет университети, 2021, физика, бакалавр, № 105832 0001716	1	1	2021
11.	Айдарова Айнура Бороновна	окутуучу	23.11.1977	ТалМУ ТИ, 2008, инженер электрик, СД № 080129256	14	14	2009
12.	Айткулова Дилбира Тургунбековна	окутуучу	01.08.1967	К. Скрябин ат. АЧИ, 1994 ж, гидромелиорация, инженер-мелиоратор, ФВ-1 № 130344; КГЮА юриспруденция, юрист, СД № 130018264	36	2	2019
13.	Алыбаева Токтобүбү Тойчубековна	окуу мастери	03.04.1960	ТМУ- 2004, кыргыз тили жана адабияты адистиги боюнча окутуучу. МВ № 24362 ТИПТ- 1980 өндүрүштүк окуунун мастери, ГТ № 098088	42	20	2007
14.	Базарбаев Чынгыз Бахтиярович	окутуучу	19.07.1997	К. Скрябин атындагы КУАУ, 2020, УВ № 200206471, ветеринардык врач	1	1	2021
15.	Бектемирова Элмира Өзүбековна	окутуучу	24.03.1968	КККПИ-1991, англис жана немис тилдери муг. УВ-1 № 162919 КР ббо	36	31	1992
16.	Джуматаева Майрамкүл Өмүржановна	Усулкана башчысы	24.04.1975	ТГУ-2005, ТВ № 220007439, тарых сабагы боюнча мугалим	15	15	2005
17.	Койчукеева Бактыкан Адылбековна	Китепкана башчысы	09.09.1961	Токмок ш. Республикалык маданий агартуу мектеби, 1982, ДТ № 369439, орто квалификациялуу китепканачы	30	0	1998
18.	Кудакеева Нурзат Анарбековна	окутуучу	02.11.1980	Тал МУ, 2004, тарыхчы, МВ № 24341	19	19	2004

19.	Кыдралиева Айнура Сатылгановна	Архивариус	14.11.1977	Ж. Баласагын атындагы КУУ- 2014, тарых CD № 140518341	17	17	2016
20.	Мамбеталиева Гульнара Сагымбековна	Иш жүргүзүүчү	14.02.1961	КККПИ-1983, KB № 207723, орус тили жана адабият мугалими, тарбия иштери боюнча усулчу, КРббо	39	39	1991
21.	Мамбетова Миргул Бообековна	лаборант	28.12.1984	ТМУ 2006, CD № 060062636 “Бухгалтердик эсеп жана аудит” адистиги боюнча бухгалтер.	21	15	2007
22.	Мамыралиев Медеркул Абданаевич	Дене тарбия жетекч.	01.01.1961	КМФКИ-1992, дене чыңдоо жана туризм боюнча мугалим уюштуруучу, УВ-1 № 161941, КРббо	39	29	2005
23.	Медербекова Чолпон Медербековна	окутуучу	26.11.1990	ТалМУ-2022, педагогика, бакалавр, ТБ № 220215558; ТАЭК- 2010, жерге жайгаштыруу, техник-жерге жайгаштыруучу, СС №100004522	5	5	2017
24.	Молдобаева Лариза Мырзабековна	Лаборант	02.01.1975	К. Тыныстанов атындагы ЫМУ-1996, АВ № 09038, кыргыз тили жана кырг. адабияты мугалими	23	23	2008
25.	Молдокулова Нургиза Жумабековна	Окуу катчы	02.09.1986	ТГУ- 2009 ж, CD № 090183283, биолог	12	12	2010
26.	Нуркулова Жылдыз Акынбаевна	Кассир-эспечи	01.01.1965	ТАЭК, 2012., ТБ № 210086223, эспечи	11	0	2011
27.	Нурлан уулу Арген	Ин.- программист	03.08.1998	Тал МУ, 3-курс	-	-	2022
28.	Орозалиева Чынара Мамытовна	окутуучу	17.08.1961	КМУ-1982, экономист, ИВ № 347308, КРббо	40	27	1995
29.	Сабатбек уулу Сабырбек	Инж- программист	03.02.1993	ТалМУ, 2017, физик-математик (бакалавр), УВ № 170413611	9	9	2017
30.	Садырбаева Алия Альмахановна	окутуучу	28.01.1976	Дж.ТАжӨЖ ТИ, 1997, чети тилин билген экономист, ЖБ № 0138121	22	6	2015
31.	Сейдибалиева Чынара Медеткановна	Лаб.башчысы	08.05.1969	Алтай айыл чарба институту-1992, ветеринардык врач ЦВ № 296600	29	29	2007
32.	Сейталиева Зийна Кимбилетовна	эспечи	01.01.1965	ФФЭТ, 1983, бухгалтер, ДТ № 378136	34	0	1992
33.	Султанов Кыркбек Учубекович	окутуучу	20.07.1953	ФПИ, 1981, инженер-электрик, ЖВ № 257211	46	17	2007
34.	Темирбекова Үмүт Бектемировна	Инженер-секретарь	24.09.1999	ТалМУ- педагогика ж/а башталгыч билим берүүнүн методикасы, 4 курс	-	-	2023
35.	Товкеева Алымкан Жээнбековна	Лаборант	12.11.1955	Москва ш. кооперативдик институт- 1980, уюштуруучу экономист, ЗВ № 102943	41	27	2007
36.	Токтосунова Назира Эмилбековна	Окуу мастери	23.09.1976	ТалМУ- 2016, бухгалтер-экономист, СТ-1 № 365432	23	23	1998
37.	Турдугулова Анара Чоноевна	окутуучу	15.11.1963	КМУ-1986, англис тили, НВ № 100250, КР ббо	35	35	1994
38.	Урматбек кызы Гүлзат	окутуучу	22.12.2000	КГНУ им. Бадасагына, 2022 ТБ № 220087583, химиялык технология багыты боюнча бакалавр	-	-	2022

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
ТАЛАССКИЙ АГРАРНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КОЛЛЕДЖ

Образовательная программа на компетентностной основе

Специальность: 080110 «Экономика и бухгалтерский учет» (по отраслям)

Квалификация: Бухгалтер

Форма обучения: очная

Талас 2023

Настоящая программа разработана в рамках проекта МОН КР и АБР «Программа развития сектора: Навыки для инклюзивного роста - Консультации по развитию и управлению системой ПТОО, CS1-QCBS-01-2018». Ответственное лицо со стороны Отдела реализации проекта «Программа развития сектора: Навыки для инклюзивного роста - Консультации по развитию и управлению системой ПТОО, CS1-QCBS-01-2018» -- Боконбаева Жаныл Кулубековна, к.и.н., координатор по обучению на компетентностной основе.

Образовательная программа составлена в соответствии с Руководством по разработке образовательной программы на компетентностной основе, утверждённым Приказом МОН КР №4788/1 от 27.07.2023 г., Руководством по оценке компетенций (результатов обучения среднего профессионального образования), утверждённым Приказом МОН КР №4788/1 от 27.07.2023 г., и на основе профессионального стандарта «Бухгалтер».

Данная программа обучения полностью отвечает основным принципам компетентностного подхода, лежащего в основе современных государственных образовательных стандартов профессионального образования КР: единство теории и практики, междисциплинарный, интегрированный подход в основе образовательного процесса, акцент на применении умений и знаний в профессиональной деятельности, что позволит выпускнику успешно работать в избранной сфере деятельности, обладать социально-личностными и профессиональными компетенциями, способствующими его социальной мобильности и устойчивости на рынке труда.

Согласована с управлением государственной
налоговой службы по городу Талас, начальник

Арзыкулов Э.А.

Полное название учебного заведения и аббревиатура	Таласский аграрно-экономический колледж
Краткая информация об организации	Таласский аграрно-экономический колледж был открыт 18 июня 1991 года Постановлением Правительства Кыргызской Республики № 289 и осуществляет свою деятельность на основе лицензии № LC 190002195 на право ведения образовательной деятельности в сфере профессионального образования и сертификата о государственной аттестации № VK 190000094 За весь период осуществления подготовки кадров колледж подготовил свыше 4040 специалистов для аграрного сектора страны, из них 242 выпускника получили дипломы с отличием. В процессе обучения основное внимание уделяется подготовке конкурентоспособного специалиста с высокими личностными качествами, навыками компьютерной грамотности. Специальность «Экономика и бухгалтерский учет» (по отраслям) было открыто в 1994-году и подготовлена 1302 специалистов, из них 91 выпускник окончил с отличием. Учебно-материальная база колледжа постоянно обновляется и совершенствуется. В распоряжении студентов имеется библиотека, фонд которой насчитывает свыше 25 тысяч экземпляров учебной, научной и художественной литературы, 3 компьютерных класса оснащенных доступом в сеть Интернет, спортивный клуб. Также колледж в достаточной мере оснащён учебно-техническими средствами: 3 интерактивные доски, проекторы, 2 лаборатории по ветеринарии, 1 компьютерный класс с установленной программой 1-С бухгалтерия. За прошедшие 32 года колледж создал себе хорошую репутацию. В настоящее время учебно-воспитательную деятельность в колледже осуществляют 32 высококвалифицированных преподавателя. Среди них два кандидата биологических наук, один имеет звание заслуженного работника образования. Двенадцать преподавателей награждены значком «Отличник образования Кыргызской Республики»
<i>Страна/город</i>	г. Талас, Кыргызстан
Название программы	080110 «Экономика и бухгалтерский учет» (по отраслям)
Цель программы / Описание программы обучения	Организация и контроль по ведению бухгалтерского учета активов, обязательств и капитала хозяйственных субъектов, для повышения экономической эффективности их деятельности.
Вид экономической	69- Деятельность в области права и бухгалтерского учета

деятельности	69.20-Деятельность в области бухгалтерского учета и аудита
Область профессиональной деятельности выпускников специальности	Ведение учетной работы хозяйственной деятельности в различных отраслях экономики, проведение анализа экономических показателей.
Объектами профессиональной деятельности выпускников являются	- Имущество и обязательство организации - Хозяйственные операции - Финансово-хозяйственная информация - Налоговая информация - Бухгалтерская отчетность - Первичные трудовые коллективы
Результаты обучения программы	Р0 1 Способен логически строить свою устную и письменную речь на государственном (уровень В1), официальном на уровне профессионального общения; Р02 Способен выявлять, анализировать причинно-следственные связи и закономерности исторического процесса; объяснить место и значение эпоса «Манас» среди шедевров устного народного творчества, эпического наследия человечества; Р0 3 Способен использовать предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности; Р0 4 Способен применять математические методы для решения профессиональных задач, использовать современные информационно коммуникационные технологии в профессиональной деятельности; ПРО1 Способен ориентироваться в системе экономических теорий и основы статистики ПРО2. Способен формировать первичные учетные, кредитно-банковские документы, различать кредитную и финансовую деятельность. ПРО3. Способен заполнять формы финансовой отчетности и вести расчеты с бюджетом, вести бухгалтерский учет активов. ПРО4. Способен вести бухгалтерский учет капитала и обязательств, исчислять себестоимость продукции, работ и услуг. ПРО 5. Способен вести бухгалтерский учет активов с применением компьютерных технологий ПРО 6. Способен провести анализ финансового состояния
Нормативный срок освоения программы	1г. 10 мес.
Уровень квалификации по НРК КР	5
Название присуждаемой квалификации	Диплом - бухгалтер
Профессиональная квалификация	1. Профессиональный стандарт бухгалтера по специальности

	080110 «Экономика и бухгалтерский учет» (по отраслям) 2. Государственный образовательный стандарт среднего профессионального образования Кыргызской Республики. Специальность: 080110 «Экономика и бухгалтерский учет» (по отраслям)
Формы освоения программы	очная, заочная
Трудоемкость программы	120 кредитов
Целевая группа	Выпускники со средним образованием; Выпускники с начальным профессиональным образованием при наличии 16 общеобразовательных предметов.
Требования к поступающим	В ТАЭК принимаются граждане Кыргызской Республики, иностранные граждане и лица без гражданства, постоянно или временно проживающие на территории Кыргызской Республики, имеющие основное общее или среднее общее образование и начальное профессиональное образование (если обучение составляет 3 года). Прием в ТАЭК осуществляется на конкурсной основе.
Возможная траектория обучения	Выпускник, освоивший основную профессиональную образовательную программу по специальности среднего профессионального образования 080110 «Экономика и бухгалтерский учет» (по отраслям) подготовлен: к освоению основной образовательной программы высшего профессионального образования по профилю и родственным направлениям подготовки высшего профессионального образования 580100 «Экономика» в ускоренные сроки
Учебный план	Приложение 1
Описание учебных модулей	Приложение 2
Связь результатов обучения с учебными модулями	Приложение 3 (промежуточное)
Связь результатов обучения с дисциплинами	Приложение 4
Матрица компетенций	Приложение 5 (промежуточное)
Матрица результатов обучения программы	Приложение 6

Учебный план

Среднего профессионального образования

по специальности 080110 «Экономика и бухгалтерский учет» (по отраслям)

Нормативный срок обучения: 1 год 10 месяцев

№	Наименование учебных компонентов	Общая трудоемкость		В том числе			3-се м	4-се м	5-сем	6-се м
		кредит	часы	лекция	ЛПЗ	СРС	15-18 нед	15-18 нед	15-18 нед	15-18 нед
1.	Общегуманитарный цикл (18 кредитов)	18	540	190	134	216	234	90		
	Базовая часть	15	450	160	110	180	234	36		
1.1	Кыргызский язык и литература	3	90	30	24	36	54			
1.2	Русский язык	2	60	20	16	24	36			
1.3	Английский язык	2	60	20	16	24	36			
1.4	История Кыргызстана	4	120	50	22	48	72			
1.5	Манасоведение	2	60	20	16	24		36		
1.6	География Кыргызстана	2	60	20	16	24	36			
	Вариативная часть	3	90	30	24	36		54		
1.7	Философия	3	90	30	24	36		54		
2	Математический и естественнонаучный цикл	6	180	52	56	72	72	36		
2.1	Профессиональная математика	2	60	16	20	24	36			
2.2	Информатика	2	60	16	20	24		36		
	Вариативная часть	2	60	20	16	24	36			
2.3	Основы экологии	2	60	20	16	24	36			
3	Профессиональный цикл	90	2700	738	632	880	212	358	590	660
	Базовая часть	78	2340	614	538	736	176	302	530	606
УМ 1	Ориентирование в системе экономических теорий и конкретных показателей деятельности предприятия	9	270	84	92	94	176			
	Экономическая	5	150	56	50	44	10			

	теория						6			
	Экономика предприятий	4	120	28	22 (20 к.р.)	50	70			
УМ 2	Формирование первичных учетных и деловых бумаг.	11	330	94	74	102		228		
	Статистика	3	90	34	22	34		56		
	Документационное обеспечение управления	2	60	20	18	22		38		
	Основы бухгалтерского учета	4	120	40	34	46		74		
	Учебная практика	2	60					60		
УМ 3	Ведение учета в сфере финансовой деятельности, заполнение форм финансовой отчетности.	11	330	116	84	130		74	126	
	Финансы, денежное обращение и кредит	4	120	40	34	46		74		
	Основы предпринимательства	3	90	34	20	36			54	
	Международные стандарты финансовой отчетности	4	120	42	30	48			72	
УМ 4	Ведение бухгалтерского учета активов, расчетов с бюджетом и проведение анализа.	18	540	132	118	170			370	
	Расчеты с бюджетом и внебюджетными организациями	4	120	36	36	48			72	
	Анализ хозяйственной деятельности	4	120	38	32	50			70	
	Практические основы бухгалтерского учета активов	6	180	58	50	72			108	
	Производственная практика	4	120						120	

УМ 5	Ведение бухгалтерского учета обязательств и капитала с применением компьютерных технологий	14	420	130	122	168			24	22 8
	Информационные технологии в профессиональной деятельности	4	120	40	32	48				72
	Управленческий учет	4	120	42	30	48				72
	Практические основы бухгалтерского учета обязательств и капитала	6	180	48	40 (20 к.р.)	72			24	84
УМ 6	Проведение анализа финансового состояния	15	450	60	48	72				37 8
	Особенности бухгалтерского учета в отраслях экономики	3	90	30	24	36				54
	Анализ финансовой отчетности	3	90	30	24	36				54
	Квалификационная практика	9	270							27 0
	Вариативная часть	12	360	122	94	144	36	56	70	54
	1С бухгалтерия	3	90	30	24	36				54
	Правовое обеспечение профессиональной деятельности	4	120	38	32	50			70	
	Безопасность жизнедеятельности человека	3	90	34	22	34		56		
	Основы банковского дела	2	60	20	16	24	36			
	Итоговая государственная аттестация	6	180							18 0
	Всего	120	3600	980	822	116 8	51 8	48 4	60 0	66 0

Описание учебных модулей программы

Учебный модуль 1

- **Название учебного модуля Ориентирование в системе экономических теорий и конкретных показателей деятельности предприятия**
- **Номинальная продолжительность учебного модуля-9 кредитов (270 часов)**
- **Уровень квалификации по НРК -5**
- **Критерии оценок.**
- Ознакомление с основами экономических теорий, направлений и путей совершенствования экономических отношений.
 - Ознакомление с основными экономическими показателями деятельности предприятия

5. Необходимые знания

- Теории, направления и школы экономической науки.
- Виды предприятий и их структурные подразделения независимо от форм собственности.
- Понятие и сущность денег, финансов, кредитов и всех кредитно-денежных отношений.

6. Необходимые навыки

- рассчитывать показатели экономической деятельности.

7. Необходимые ресурсы

- Ноутбуки.
- Компьютеры
- интернет- ресурсы
- бланки первичных документов.
- программа 1С-бухгалтерия.

8. Метод проведения обучения

- Демонстрация
- Лекция
- Обсуждение
- Электронное обучение
- Ролевая игра
- Практические занятия

9. Метод оценки

- Интервью
- Письменный экзамен
- Тестовые задания

Учебный модуль 2

- **Название учебного модуля - Формирование первичных учетных и деловых бумаг.**

- Номинальная продолжительность учебного модуля — 11 кредитов (330 часов)
- Уровень квалификации по НРК -5
- **Критерии оценок:**
- Ознакомление с теоретическими основами бухгалтерского учета на предприятиях
- Ознакомление с основными видами деловых бумаг
- Ознакомление с основными понятиями статистической науки и статистических данных.

- **Необходимые знания**

- Элементы метода бухгалтерского учета.
- Классификация счетов бухгалтерского учета.
- Виды документов, документирование и этапы документооборота.
- Виды показателей статистики
- **Необходимые навыки**
- Применять различные формы статистических приемов для расчета показателей хозяйственной деятельности
- Заполнять управленческую документацию на всех этапах документооборота
- Заполнять первичные бухгалтерские документы
- Применять способы и приемы бухгалтерского учета.

7. Необходимые ресурсы

- Ноутбуки.
- компьютеры
- бланки первичных документов.
- программа 1С- бухгалтерия.

8. Метод проведения обучения

- Демонстрация
- Лекция
- Обсуждение
- Электронное обучение
- Ролевая игра
- Практические занятия

9. Метод оценки

- Интервью
- Письменный экзамен
- Тестовые задания

Учебный модуль 3

- **Название модуля - Ведение учета в сфере финансовой деятельности, заполнение форм финансовой отчетности.**
- **Номинальная продолжительность учебного модуля - 11 кредитов (330 часов)**
- **Уровень квалификации по НРК -5**
- **Критерии оценки**
- Ознакомление с принципами ведения бухгалтерского учета имущества предприятия.
- Рассмотрение основ и способов составления финансовой отчетности в соответствии с МСФО

- Рассмотрены структурные основы предприятий и предпринимательской деятельности во всех сферах экономики и всех форм собственности.

Необходимые знания

- Применение первичных документов по учету активов предприятия.
Составления бухгалтерских записей (проводок) по учету имущества предприятия.
- Формы финансовой отчетности согласно Международных стандартов финансовой отчетности
- Виды предпринимательства в условиях рыночной экономики
- **Необходимые навыки**
- Заполнять учетные регистры по учету активов предприятия.
- Составлять основные формы годовой отчетности.
Составить таблицы для проведения анализа хозяйственной деятельности

7. Необходимые ресурсы

- Ноутбуки.
- компьютеры
- бланки первичных документов.
- программа 1С- бухгалтерия.

8. Метод проведения обучения

- Демонстрация
- Лекция
- Обсуждение
- Электронное обучение
- Ролевая игра
- Практические занятия

9. Метод оценки

- Интервью
- Письменный экзамен
- Тестовые задания

Учебный модуль 4

Название учебного модуля - Ведение бухгалтерского учета активов, расчетов с бюджетом и проведение анализа

- Номинальная продолжительность учебного модуля – 18 кредитов (540 часов)
- Уровень квалификации по НРК -5

Критерии оценок

- Ознакомление с принципами и особенностями ведения бухгалтерского учета актива
- Ознакомление с видами платежей в бюджет, порядок их расчета
- Изучение информационных технологий для ведения бухгалтерского учета актива.
- Изучение способов и приемов проведения экономического анализа хозяйственной деятельности.

5. Необходимые знания

- Применение первичных документов по учету актива.
- Составления бухгалтерской записи (проводок) по учету актива предприятия.
- Применение современных компьютерных технологий для эффективного введения бухгалтерского учета актива.
- Составление расчетов платежей в бюджет и порядок их перечисления

6. Необходимые навыки

- Заполнять учетные регистры по учету актива
- Корректировать учетные регистры и формы финансовой отчетности.
- Формировать выводы и рекомендации на основе анализа хозяйственной деятельности
- Составлять финансовую отчетность на основе компьютерных технологий.
- Составить таблицы для проведения анализа хозяйственной деятельности

7. Необходимые ресурсы

- Ноутбуки.
- компьютеры
- бланки первичных документов.
- программа 1С бухгалтерия.

8. Метод проведения обучения

- Демонстрация
- Лекция
- Обсуждение
- Электронное обучение
- Метод проектирования
- Ролевая игра
- Практические занятия

9. Метод оценки

- Интервью
- Письменный экзамен
- Тестовые задания

Учебный модуль 5

• Название учебного модуля - Ведение бухгалтерского учета обязательств и капитала с применением компьютерных технологий

- Номинальная продолжительность учебного модуля – 14 кредитов (420 часов)
- Уровень квалификации по НРК -5

• Критерии оценок

- Применять компьютерные технологии в осуществлении финансового менеджмента.
- Знать основные инструменты финансового рынка и особенности его регулирования.
- Ознакомление с принципами и особенностями введения бухгалтерского учета, обязательств и капитала.
- Изучены информационные технологии для ведения бухгалтерского учета обязательств и капитала
- Рассмотрены способы исчисления себестоимости продукции на всех этапах и ее производства.

- Выбор способа исчисления себестоимости продукции. Составления сметы расходов и доходов.

5. Необходимые знания

- Исчислять себестоимость как единицы продукции, так и всего объема производства.
- Применения первичных документов по учету обязательств и капитала.
- Составления бухгалтерской записи (проводок) по учету обязательств и капитала
- Выбор способа исчисления себестоимости продукции. Составления сметы расходов и доходов.
- Применение современных компьютерных технологий для эффективного введения бухгалтерского учета обязательств и капитала

6. Необходимые навыки

- Заполнять учетные регистры по учету обязательств и капитала.
- Исчислять себестоимость как единицы продукции, так и всего объема производства.
- Корректировать учетные регистры и формы финансовой отчетности.
- Составлять основные формы годовой отчетности (баланс, форма №2, форма №3 и др.)

7. Необходимые ресурсы

- Ноутбуки.
- компьютеры
- бланки первичных документов.
- программа 1с бухгалтерия.

8. Метод проведения обучения

- Демонстрация
- Лекция
- Обсуждение
- Электронное обучение
- Ролевая игра
- Практические занятия

9. Метод оценки

- Интервью
- Письменный экзамен
- Тестовые задания

Учебный модуль 6

- **Название учебного модуля - Проведение анализа финансового состояния**

Номинальная продолжительность учебного модуля – 15 кредитов (450 часов)

- Уровень квалификации по НРК -5

Критерии оценок

- Проведение финансового планирования и анализа финансовой деятельности.
- Знать полный спектр теоретических и практических методов финансового планирования и анализа.
- Знать совокупность финансовых показателей деятельности предприятия, методику их расчета
- Знать основные показатели эффективности хозяйственной деятельности, методику их расчета.

- Знать этапы и методы финансового планирования.
- Изучены особенности и различия в проведении бухгалтерского учета в отдельных отраслях экономики.

5. Необходимые знания

- Применения основных методов финансового планирования.
- Методику расчета основных показателей эффективности хозяйственной деятельности.
- Применения современных компьютерных технологий для эффективного введения бухгалтерского учета и финансового анализа
- Проведения финансового анализа финансовой отчетности.
- Ориентирование в способах введения бухгалтерского учета в различных отраслях экономики.

6. Необходимые навыки

- Корректировать учетные регистры и формы финансовой отчетности.
- Составлять основные формы годовой отчетности.
- Формировать выводы и рекомендации на основе финансового анализа.
- Ориентирование способами введения бух.учета в различных отраслях экономики.
- Проведения финансового анализа финансовой отчетности.
- Составлять финансовую отчетность на основе компьютерных технологий.

7. Необходимые ресурсы

- Ноутбуки.
- компьютеры
- бланки первичных документов.
- программа 1С бухгалтерия.

8. Метод проведения обучения

- Демонстрация
- Лекция
- Обсуждение
- Электронное обучение
- Ролевая игра
- Практические занятия

9. Метод оценки

- Интервью
- Письменный экзамен
- Тестовые задания

Связь результатов обучения с учебными модулями

Результаты обучения программы	Учебные модули (профессиональный цикл)
РО 1 Способен логически строить свою устную и письменную речь на государственном (уровень В1), официальном языках на уровне профессионального общения;	
РО2 Способен выявлять, анализировать причинно-следственные связи и закономерности исторического процесса; объяснить место и значение эпоса «Манас» среди шедевров устного народного творчества, эпического наследия человечества;	
РО3 Способен использовать предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности;	
РО4 Способен использовать современные информационно- коммуникационные технологии в профессиональной деятельности;	
ПРО1 Способен ориентироваться в системе экономических теорий, экономических показателях деятельности предприятия	УМ1. Ориентирование в системе экономических теорий и конкретных показателей деятельности предприятия
ПРО2. Способен формировать первичные учетные, кредитно-банковские документы и другие деловые бумаги.	УМ2. Формирование первичных учетных и деловых бумаг.
ПРО3. Способен различать банковскую, кредитную и финансовую деятельность.	УМ3. Ведение учета в сфере финансовой деятельности, заполнение форм финансовой отчетности.
ПРО4.Способен заполнять формы финансовой отчетности и вести расчеты с бюджетом.	УМ4. Ведение бухгалтерского учета активов, расчетов с бюджетом и проведение анализа .

ПРО5.Способен вести бухгалтерский учет обязательств и капитала с применением компьютерных технологий	УМ5. Ведение бухгалтерского учета обязательств и капитала с применением компьютерных технологий
РО6 Способен исчислять калькуляцию и проводить финансовый анализ деятельности и отчетности	УМ6. Проведение анализа финансового состояния

Связь результатов обучения с дисциплинами

Результаты обучения программы	Должен знать	Должен уметь	Общие компетенции (сквозные) Ответственность, самостоятельность	Дисциплины	Учебные модули (профессиональный цикл)
РО1 Способен логически строить свою устную и письменную речь на государственном (уровень В1), официальном языках на уровне профессионального общения;					
РО2 Способен выявлять, анализировать причинно-следственные связи и закономерности исторического процесса; объяснить место и значение эпоса «Манас» среди шедевров устного народного творчества, эпического наследия человечества;					

РО3 Способен использовать предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности;					
РО4 Способен использовать современные информационно-коммуникационные технологии в профессиональной деятельности;					
ПРО1 Способен ориентироваться в системе экономических теорий, экономических показателей деятельности предприятия	K0101. Знать основы экономической теории K0102. Знать основы ведения хозяйственной деятельности K0103. Знать основные показатели хозяйственной деятельности	K0104. Уметь различать этапы эволюционного развития экономической теории K0105. Уметь рассчитывать основные показатели хозяйственной деятельности K0106. Уметь формировать оперативную отчетность	ОК1. Уметь ориентироваться в многообразии методов решения стандартных и нестандартных задач; правильно выстраивать тактику выполнения работы при командном задании, преодолевать трудности и давать оценку собственным достижениям; ОК2. Уметь управлять собственным	Экономическая теория. Экономика предприятия.	УМ1. Ориентирование в системе экономических теорий и конкретных показателей деятельности предприятия

			личностным и профессиональным развитием, адаптироваться к изменениям условий труда и технологий в профессиональной деятельности.		
ПРО2. Способен формировать первичные учетные, кредитно-банковские документы и другие деловые бумаги.	K0201. Знать основные элементы метода ведения бухгалтерского учета и делопроизводства K0202. Знать виды и формы первичных учетных документов и документационного обеспечения управления K0203 Знать основы денежных, банковских и кредитных отношений	K0204. Уметь применять соответствующие элементы метода ведения бухгалтерского учета и делопроизводства K0205. Уметь использовать первичные учетные и другие документы согласно их форм и видов K0206. Уметь правильно, своевременно заполнять и	ОК1. Уметь ориентироваться в многообразии методов решения стандартных и нестандартных задач; правильно выстраивать тактику выполнения работы при командном задании, преодолевать трудности и давать оценку собственным персональным достижениям; ОК2. Уметь	Статистика Документационное обеспечение управления Основы бухгалтерского учета. Учебная практика.	УМ2. Формирование первичных учетных и деловых бумаг.

		оформлять все первичные документы	управлять собственным личностным и профессиональным развитием, адаптироваться к изменениям условий труда и технологий в профессиональной деятельности. ОК10. Понимать сущность и социальную значимость своей будущей профессии, проявлять к ней устойчивый интерес.		
ПРО3. Способен различать банковскую, кредитную и финансовую деятельность.	K0301 Знать виды и формы финансовой отчетности K0302 Знать принципы ведения предпринимательской	K0304. Уметь анализировать показатели и давать рекомендации по их улучшению K0305. Уметь различать и	ОК1. Уметь ориентироваться в многообразии методов решения стандартных и нестандартных задач;	Финансы, денежное обращение и кредит. Основы предпринимательства МСФО.	УМ3. Ведение учета в сфере финансовой деятельности, заполнение форм финансовой отчетности.

	деятельности К0303. Знать принципы банковской, кредитной деятельности	оформлять формы финансовой отчетности К0306. Уметь заполнять, оформлять первичные документы и учетные регистры, по банковской и кредитной деятельности	правильно выстраивать тактику выполнения работы при командном задании, преодолевать трудности и давать оценку собственным персональным достижениям; ОК2. Уметь управлять собственным личностным и профессиональным развитием, адаптироваться к изменениям условий труда и технологий в профессиональной деятельности.		
ПРО4. Способен заполнять формы финансовой отчетности и	К0401» Знать практические основы ведения бухгалтерского учета актива	К0404. Уметь оформлять первичные документы и вести учет	ОК1. Уметь ориентироваться в многообразии методов	Расчеты с бюджетом внебюджетными организациями. Анализ хозяйственной деятельности..	УМ4. Ведение бухгалтерского учета активов, расчетов с бюджетом и

вести расчеты с бюджетом.	K0402. Знать положения расчетов с бюджетом K0403. Знать расчетные показатели анализа хозяйственной деятельности	активов K0405. Уметь исчислять сумму налогов и сборов в бюджет K0406. Уметь проводить анализ хозяйственной деятельности и оформлять результаты проведенного анализа	решения стандартных и нестандартных задач; правильно выстраивать тактику выполнения работы при командном задании, преодолевать трудности и давать оценку собственным персональным достижениям; OK2. Уметь управлять собственным личностным и профессиональ ным развитием, адаптироватьс я к изменениям условий труда и технологий в профессиональ ной деятельности. OK5. Уметь	Практические основы бухгалтерского учета активов. Производственная практика	проведение анализа .
---------------------------------	---	--	---	--	--

			работать в команде, эффективно общаться с коллегами, руководством, клиентами; ОК8. Быть готовым к организационно-управленческой работе с малыми коллективами; ОК10. Понимать сущность и социальную значимость своей будущей профессии, проявлять к ней устойчивый интерес.		
ПРО5. Способен вести бухгалтерский учет обязательств и капитала с применением компьютерных технологий	K0501 Знать способы ведения бухгалтерского учета обязательств и капитала с применением компьютерных технологий K0502 Знать классификацию	KO504 Уметь Заполнять, оформлять первичные документы и учетные регистры, проводить бухгалтерские записи по учету	ОК1. Уметь ориентировать ся в многообразии методов решения стандартных и нестандартных задач; правильно выстраивать	Информационное обеспечение профессиональной деятельности. Управленческий учет. Практические основы бухгалтерского учета обязательств и капитала.	УМ5. Ведение бухгалтерского учета обязательств и капитала с применением компьютерных технологий

	затрат на производство и результаты деятельности в условиях рыночной экономики КО503 Знать способы электронного введения бухгалтерского учета на основе применения существующих программ.	обязательств и капитала. КО505 Уметь различать виды затрат на производство. КО506 Уметь применять компьютерные технологии при оформлении бухгалтерских документов и учетных регистров.	тактику выполнения работы при командном задании, преодолевать трудности и давать оценку собственным персональным достижениям; ОК2. Уметь управлять собственным личностным и профессиональным развитием, адаптироваться к изменениям условий труда и технологий в профессиональной деятельности.		
ПРО6. Способен исчислять калькуляцию и проводить финансовый анализ деятельности и отчетности	КО601 Знать виды и формы финансовой отчетности КО602 Знать отличие бухгалтерского учета в различных отраслях экономики	КО604 Уметь заполнять и оформлять формы финансовой отчетности КО605 Уметь исчислять производственную и полную	ОК1. Уметь ориентироваться в многообразии методов решения стандартных и нестандартных задач; правильно	Особенности бухгалтерского учета в отраслях экономики. Анализ финансовой отчетности. Квалификационная практика.	УМ6. Проведение анализа финансового состояния

	КО603 Знать виды себестоимости и способы калькуляции произведенной продукции	себестоимости продукции, ввести учет затрат. КО606 Уметь проводить анализ финансовой деятельности и оформлять результат проведенного анализа.	выстраивать тактику выполнения работы при командном задании, преодолевать трудности и давать оценку собственным персональным достижениям; ОК2. Уметь управлять собственным личностным и профессиональным развитием, адаптироваться к изменениям условий труда и технологий в профессиональной деятельности. ОК3. Осуществлять поиск, интерпретацию и использование информации, необходимой для эффективного выполнения профессиональных		
--	---	---	--	--	--

			задач, профессионального и личностного развития; ОК5. Уметь работать в команде, эффективно общаться с коллегами, руководством, клиентами; ОК8. Быть готовым к организационно- управленческой работе с малыми коллективами;		
--	--	--	---	--	--

Компетенция	Учебные компоненты																																	
	Варикративные	Русские	Английские	История Украины	Математика	География Украины	Физика	Профессиональные знания	Информатика	Социальные науки	Экономика Украины	Экономика Украины	Системы	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Бухгалтерский учет	Всего							
ОК1 уметь организовывать собственную деятельность, выбирать методы и способы выполнения профессиональных задач, оценивать их эффективность и качество;		1		1	1	1	1	1	1	1																		16						
ОК2 решать проблемы, принимать решения и стандартных и нестандартных ситуациях, проявлять инициативу и ответственность;	1		1			1	1	1			1										1							15						
ОК3 осуществлять поиск, интерпретацию и использование информации, необходимой для эффективного выполнения профессиональных задач, профессионального и личностного развития;		1	1	1			1	1	1		1	1	1															12						
ОК4 использовать информационно - коммуникационные технологии в профессиональной деятельности;				1	1	1	1	1	1	1		1		1										1				12						
ОК5 уметь работать в команде, эффективно общаться с коллегами;	1			1	1	1	1	1	1	1		1		1									1					15						
ОК6 брать ответственность за работу членов команды (подчиненных), и их обучение на рабочем месте, за результат выполнения заданий;		1		1		1				1																		6						
ОК7 управлять собственным личностным и профессиональным развитием, адаптироваться к изменяющимся условиям труда и технологии профессиональной деятельности;									1		1	1									1							5						
ОК8 быть готовым к организационно - управленческой работе с малыми командами;	1				1					1										1		1					1	9						
ОК9 социально взаимодействовать на основе принятых и общепринятых моральных и правовых норм, проявлять уважение к людям, толерантность к другой культуре, готовность;	1	1	1								1									1	1	1						9						
ОК10 уметь использовать основы экономических знаний и навыков в сфере деятельности;			1								1	1	1		1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	14						
ПК 1.1 способен вести бухгалтерский учет (в том числе с использованием информационных технологий), выполнять оценку активов, обязательств и капитала, составлять бухгалтерские проводки;														1		1	1	1	1	1	1	1				1	1	9						
документы и учетные регистры в соответствии с МСФО, Законами Украины и иными нормативными актами;														1		1	1			1	1	1						8						
ПК 1.3 знает и применяет нормативно-правовые документы Украины и области бухгалтерского учета;											1	1	1	1	1	1	1			1	1		1		1	1	1	13						
ПК 1.4 способен вести учет затрат на производство и калькулирование себестоимости продукции, определять себестоимость произведенной и реализованной продукции, оценивать эффективность использования затрат;																	1		1	1	1					1		4						
ПК 1.5 умеет составлять основные показатели эффективности предприятия, выполнять С-У-Р анализ;											1									1	1						1	4						
ПК 2.6 умеет вести налоговый учет, определять налоговую базу для исчисления суммы налоговых обязательств налогоплательщика;															1			1	1			1				1		4						
ПК 2.7 способен формировать бухгалтерские проводки по дебетовым обязательствам и дебетовым налогам и											1	1							1									3						
ПК 2.8 владеет навыками оформления и контроля платежных документов по расчетам с бюджетом и внебюджетными фондами;																			1			1				1	1	4						
ПК 3.9 отражать нарастающим итогом на счетах бухгалтерского учета имущественное и финансовое положение организации, определять результаты													1		1			1	1	1	1							7						
ПК 3.10 умеет составлять формы бухгалтерской отчетности и установленные законодательством сроки;											1	1	1				1	1	1	1	1					1	1	11						
ПК 3.11 способен составлять (отчеты) и налоговые декларации по налогам и сборам в бюджет, отчеты по страховым взносам в государственные внебюджетные фонды, а также формы статистической отчетности и установленные													1					1	1	1	1			1		1		7						
ПК 3.12 способен анализировать финансово-хозяйственную деятельность организации;											1							1									1	4						
	4	4	4	5	4	5	4	5	5	8	5	11	7	6	3	3	3	6	3	3	3	8	6	5	4	8	6	10	4	7	8	12	7	191